

veto

**1 mei 2000: ook de
Koerden vieren feest
van de arbeid**
p. 4

**Afrika Filmfestival:
ebbenhouten
schoonheid**
p. 11

**Novastar:
"de maanlanding
was bedrog"**
p. 12

Nieuwe fietsstallingen op Cité en praatpalen langs de Voer

Heverlee wordt alsmaar veiliger

De werkgroep Veiligheid van de KU Leuven is vorig academiejaar druk bezig geweest met voorstellen rond het veiliger maken van kampus Arenberg. Daar kloeg men nogal eens over slecht verlichte wegen en griezelige fietsbunkers. Nu zijn er al nieuwe verlichting, een kluscentrale en een ontmoetingcentrum, maar daar blijft het niet bij. Er komen extra bewaking, praatpalen en open fietsstallingen van over de vier miljoen frank.

Naar aanleiding van enkele incidenten op de Campus Arenberg besloot de KU Leuven de feitelijke (on)veiligheid en het (on)veiligheidsgevoel bij de studenten te onderzoeken. De unief richtte vorig academiejaar samen met studenten, personeel, rijkswachter en politie de werkgroep Veiligheid op. Deze werkgroep ondervroeg kotstudenten van de residenties Arenberg, Groenveld en Terbank en daarnaast studenten die les krijgen op de Heverleese terreinen via een uitgebreide enquête. Op basis van de bevindingen van dat onderzoek werd in juni 1999 een rapport opgesteld dat allerlei oplossingen voorstelde, waarvan sommige reeds uitgevoerd zijn en andere niet lang meer op zich zullen laten wachten.

Voer

Het meest urgente probleem dat de studenten aanhaalden, was de gebrekkige en soms langdurig defekte verlichting op de kampus. Daarom werd reeds begin dit academiejaar voorzien in meer verlichting. Met sukses, zo stelt Danny Van Herck, diensthoofd Kampusdiensten en Bewaking. De Kapeldreef — gemeenzaam bekend als de weg langs de Voer — zou nu volgens

Veto trok naar Tienen voor een dubbele zigeunersteak, zie pagina's 8 en 9

(foto archief)

hem soms "het verlichte pad" genoemd worden. Ook richtten de Raad voor Studentenvoorzieningen en de Technische Diensten van de KU Leuven in september een kluscentrale op. Omdat er nu één centraal punt is waar alle defektes kunnen worden gemeld, worden ze ook sneller gemeld en hersteld. Vroeger was het voor studenten niet steeds duidelijk waar ze met

welk probleem terecht konden.

Te weinig sociale controle was ook een oorzaak van onveiligheidsgevoelens. De kampus Arenberg is 's avonds en 's nachts een verlaten gebied waar het moeilijk is iemand te bereiken binnen gehoorafstand. Het ontmoetingcentrum De Moete zou hier een rol moeten spelen. Men wil daar meer activiteiten plannen om meer mensen op

de baan te krijgen, waardoor de sociale controle zou vergroten. Totnogtoe is dit geen overonderend succes, maar men verwacht dat daar begin volgend academiejaar verandering in komt.

Een van de voorstellen die een aantal van de ondervraagde studenten hadden geopperd, wordt binnenkort uitgevoerd.

vervolg op p. 2

redaktioneel

Onlangs lekte uit dat het ministerie van Binnenlandse Zaken van plan is om op grote schaal Roma-zigeuners, wier asielaanvraag werd geweigerd en die uitgeprocedeerd zijn, het land uit te zetten. De plannen voor deze kollektieve uitwijzing maken duidelijk dat de eenmalige en beperkte regularisatiecampagne, die de regering op het getouw heeft gezet, de repressieve logica van het asielsebeleid niet doorbreekt. Wat nu concreet in Tienen gebeurt (zie Middelpunt), ligt op een boogscheut verwijderd van de KU Leuven. Vorig jaar schakelde onze Alma Mater het Overlegcentrum voor Kristelijke Etiek in om haar maatschappelijk standpunt rond de vluchtelingenproblematiek bekend te maken. De KU Leuven wees de over-

heid toen op haar verantwoordelijkheid. "Het asielsebeleid wordt nog te veel gedomineerd door de migratiestop in 1974. Het probleem is dat er geen migratiebeleid wordt gevoerd", aldus de KU Leuven. En verder: "Onze samenleving is minder multikultureel dan die van de omliggende landen. We moeten een signaal geven dat dit een open land is, waar allochtonen welkom zijn, zij het niet op een volstrekt ongeregelde manier".

Als internationaal gerichte universiteit is de KU Leuven de erfgename van een eeuwenoude traditie van gastvrijheid tegenover buitenlanders. Dat wil ook zeggen dat zij het vluchtelingen debat blijft opvolgen, vooral wanneer de overheid niet de indruk wekt een echt migratie-

beleid te ontwikkelen, maar daarentegen er simpelweg voor opteert om mensen terug te sturen naar ellendige leefomstandigheden. Daarom kan er nu voor een consequent 'maatschappelijk denkende' KU Leuven geen enkele barrière bestaan om haar academici aan het denken te zetten en met een standpunt naar buiten te treden.

Ook de studenten dienen in deze kwestie dringend hun mond open te doen. Vorig jaar nam de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie een standpunt in. De kern van haar analyse van de vluchtelingenproblematiek betrof de alsmaar groeiende economische kloof tussen noord en zuid. Loko wees vervolgens op de discrepantie tussen enerzijds het verkeer van goederen en kapitaal dat steeds vrijer wordt, en anderzijds het interregionaal personenverkeer dat steeds stringenter wordt.

Daarnaast zorgden de studenten ervoor dat de unief haar toelating gaf om gedurende een bepaalde tijd mensen zonder papieren op te

vangen in een van haar gebouwen.

Wanneer er in Tienen Roma-families binnen de kortste keren de rijkswachter voor hun deur kunnen verwachten om te vertrekken, kan van de Leuvense studentenbeweging verwacht worden dat zij een kritische visie formuleert ten aanzien van de overheid. Eventueel kan zij terug het kampusasiel aanzwengelen om de uitgeprocedeerde vluchtelingen op te vangen. Niettegenstaande de stresserende tijd van het jaar, zou ook de studentenbeweging nog een bijzondere inspanning kunnen leveren, gezien de ernst van de situatie van de Roma.

Heftige kritiek is absoluut nodig om de politieke wereld bewust te maken van deze problemen. Nog steeds werd geen enkel grondig maatschappelijk debat gevoerd over immigratie, een debat dat noodzakelijk is voor een samenleving die zichzelf democratisch noemt en door deze menonwaardige toestanden te tolereren zich in een angstig stilzwijgen hult.

Veiligheid

vervolg van p. 1

Langs de Kapeldreef komen drie of vier praatpalen. De praatpalen verbinden je direct met de bewakingsdienst van de KU Leuven, die permanent aanwezig is om oproepen van brand, inbraak, technische mankementen enzoverder, te ontvangen. Eind mei zullen de werken van Aquafin aan de Voer voltooid zijn waarna men de praatpalen gaat plaatsen.

Deze zomer komt er dan weer extra bewaking overdag. In de vakantieperiode komt vandalisme namelijk vaker voor, omdat de Leuvense jeugd naar de uniëfdomeinen afzakt en er minder sociale controle is vanwege studenten die ofwel thuis zitten ofwel op hun kot aan het blokken zijn voor tweede zit. Ook in de winter zal extra bewaking worden ingezet, maar dan 's nachts, bovenop de bewaking die er nu al is. Bedoeling is op allerlei dingen gericht toezicht te houden, bijvoorbeeld ook op de kleedkamers van het Sportkot, waar veel gestolen wordt. Vandaar dat er zeker één dame

onder de bewakers zal zijn. Of het er één of twee worden, is nog niet bepaald. Volgens Van Herck zal dit zo'n zeven miljoen kosten, betaald met de gelden die het Algemeen Beheer van de KU Leuven voorziet voor veiligheid. Die pot bedraagt zo'n tweeënveertig miljoen, aldus Jos Van Neck, diensthoofd Preventie.

Hoest

Toch is het niet steeds het Algemeen Beheer dat de centen ophoest. Een ander duur project dat binnenkort zal worden uitgevoerd is de verbouwing van de fietsstallingen van de studentenwijk Arenberg, ofte Cité. Dat zal 4.135.000 frank kosten aan de Raad voor Studentenvoorzieningen (RvS). Bedoeling is de vier fietsbunkers om te bouwen tot stallingen met doorkijkmogelijkheid. Nu zetten veel studenten hun fiets buiten, ook als het regent, omdat in de fietsstallingen nogal eens diefstal en vandalisme voorkomt. Er is, weer eens, geen sociale controle: je kan niet zien wat erin gebeurt vanuit de woonblokken. Sommigen voelen zich 's nachts ook niet veilig in de stallingen omdat er meestal maar één in-

gang is en dus geen ontsnappingsmogelijkheid. De verhalen rond de bunkers zijn overdreven, maar toch is er ooit, jaren geleden, eens een moord gepleegd. De betonnen bunkers worden afgebroken tot tachtig centimeter boven de grond; op dat lage muurtje komen palen en daarbovenop een soort plastic dak, naar het voorbeeld van de fietsstallingen op de residentie Terbank.

Waarom moet de Raad voor Studentenvoorzieningen dat nu betalen, en niet het Algemeen Beheer dat instaat voor veiligheid op de campus? Daarover is tussen beide een discussie geweest, volgens studentencoördinator Dirk Van Gerven (de 'baas' van RvS). RvS staat in voor het groot onderhoud van de gebouwen die zij beheert. Zij beschikt daarvoor over zeventien miljoen. Uiteindelijk, zo stelt ook Van Gerven, zijn fietsstallingen eerder gerelateerd aan het wonen, en niet aan veiligheid in het algemeen. RvS betaalt dus iets meer dan vier miljoen voor eksakt 312 fietsenrekken.

Betalen

Het is op zich betwistbaar dat de Raad voor Studentenvoorzieningen de verbouwing dient te bekostigen. Er is immers een duidelijk veiligheidsaspect mee verbonden, en dat niet alleen voor de koststudenten van Cité. Je hebt ook Alma 3 vlak in de buurt, je hebt de bezoekers van de presidia van VTK en Wina die daar hun gangen hebben. RvS heeft niet zoveel geld voor investeringen in gebouwen. Hetgeen zij aan de fietsrekken besteden, kan niet gaan naar bijvoorbeeld het opknappen van Terbank. Waarmee niet gezegd is dat het Algemeen Beheer geld te over heeft.

Een meer fundamentele kritiek is echter dat er bij de opstelling van het rapport van de werkgroep Veiligheid — waar alle betrokken partijen bij elkaar zaten, dus ook RvS en het Algemeen Beheer — niet is ge-

Rechtzetting

In het artikel over de rektorsverkiezingen in Veto 28 ('Geslaagd, maar geen onderscheiding') werd een verkeerde vergelijking getrokken. Rektor André Oosterlinck is inderdaad verkozen op basis van 58,6 procent van de stemgerechtigden. Ten onrechte werd dit cijfer echter vergeleken met het percentage dat Roger Dillemaans haalde in 1990 op basis van de uitgebrachte stemmen. De ere-rector kreeg 59 procent van het aantal stemgerechtigden achter zich.

Als je rekent op basis van het aantal uitgebrachte stemmen haalde Dillemaans iets minder dan 65 procent voorstemmen. Oosterlinck deed het beter: hij kreeg 68,8 procent van de uitgebrachte stemmen achter zich.

Tenslotte kwam in 1990 83 procent van de stemgerechtigden opdagen en niet 70 procent zoals vermeld werd.

discussieerd over de financiering. De maatregelen van het rapport worden stap voor stap uitgevoerd, maar sommige stappen zullen opnieuw de discussie oproepen wie voor wat gaat betalen. Het is immers niet zo dat de gelden toch allemaal van de academische overheid zijn. RvS krijgt een deel van haar financiën rechtstreeks van de regering, die de onafhankelijkheid van Studentenvoorzieningen wil waarborgen. Zulke discussie had men misschien tijdens het opstellen van het rapport al kunnen voeren. Nu zal er telkens opnieuw over onderhandeld moeten worden, wat een vertraging betekend voor de uitvoering van de maatregelen tegen onveiligheid en het onveiligheidsgevoel. Dat zou in spijtige tegenspraak staan met de efficiëntie en de goede wil van in het begin.

Margo Foubert

lezersbrieven

Aller lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

NSV

De desbetreffende kleurlingen en gezonde marxisten, genoemd in de lezersbrief van Wim Schreurs in vorig nummer (Veto 28), wensen hierop te reageren. Eerst en vooral willen wij hierbij duidelijk maken dat de 'massale' opkomst van kleurlingen en marxisten bestond uit één Zuid-Koreaanse, één sociaal-demokraat, één egalitarist (egalitaristen ijveren voor een totale maatschappelijke gelijkheid)... en een feministische anti-nationalist. Wij moeten wel toegeven dat het aan het politiek-optreden te wijten was dat er slechts vier kritische toehoorders aanwezig waren. Toch kunnen wij de houding van deze nationalist op de openbare avond allerminst demokratisch noemen.

Vooreerst merken wij op dat de vier sprekers zelf militante nationalist waren en dus geen objectieve kijk op het nationalisme konden geven. Met als gevolg dat het enige kritische en misschien zelfs destrukatieve standpunt uit onze hoek moest komen. Hiervoor kregen wij slechts vijf minuten de kans om maar één spreker te bekriften, de resterende tijd werd gespendeerd aan zelfverheerlijking en demagogie.

Over welke heilige huisjes heeft Wim het overigens? Misschien bedoelt hij hiermee de democratie? Het feit dat de NSV'ers dit 'debat' als een "openbare" avond bestempelen, vinden wij al veelzeggend. Indien zij werkelijk zo demokratisch zijn, waarom voelen zij dan de noodzaak om er de nadruk op te leggen dat deze avond openbaar is? Zijn al hun andere aktiviteiten dan slechts voorbehouden aan een selekt groepje van nationalist?

Opmerkelijk ook was, rekening houdend met het niet-racistische karakter van het NSV, de lezing van de Nederlandse spreker Koevoet. Deze ging er immers prat op dat de Duitse Beweging tijdens het Interbellum zijn steun betuigde aan de Afrikaners. We spreken hier toch over de blanke Boeren die in hun imperialistische dadendrang land inpalmde dat oorspronkelijk toebehoorde aan de Afrikaanse bevolking. Het was toch hun etnocentrische ingesteldheid die leidde tot het apartheid-regime.

Tot slot willen wij hier nog even aan toevoegen dat de ordeverstoring noch uit linkse, noch uit rechtse hoek kwam, maar veroorzaakt werd door het agressieve en intimiderende optreden van politie en rijkswacht. Deze hadden de omgeving als het ware belegerd en verdedigden 'hun territorium' als een stel kleine kinderen. Bovendien konden wij er getuige van zijn op welke onmenselijke manier tegenbeters werden aangepakt.

Dat een neutraal gekleurde politieke visie niet bestaat werd ons door dit sirkus wel duidelijk gemaakt. Mannetjes met een blauw pakje en bijpassende helm vormen hierop de enige uitzondering. Maar deze hebben dan wel het monopolie op het intimideren van de politiek geëngageerde jeugd.

Isfried Rodeyns
San-Li Bienvenu

herichter

Sociale Raad verkliest

Op de Algemene Vergadering van vrijdag 5 mei verkliest Sociale Raad twee studentenvertegenwoordigers op de Interfacultaire Raad voor Ontwikkelingsamenwerking (IRO). We zoeken daarnaast twee mensen voor de Raad van Beheer van de vzw Velo, en twee extra voor diens Algemene Vergadering. Ook worden twee studenten verkozen voor de Raad van Beheer en de Algemene Vergadering van de vzw Leuca, die het beheer van de universitaire catering doet. Binnen Leuca zoeken we ook naar drie studentenvertegenwoordigers voor de stuurgroep Alma. Andere nog vakante vertegenwoordigingsfuncties worden bij het begin van het nieuwe academiejaar verkozen.

Kandidaatstelling gebeurt mondeling op de Algemene Vergadering van Sociale Raad. Voor bijkomende informatie kan je steeds terecht bij de Sociale Raad, 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven, tel 016/22 95 41, e-mail sora@sora.student.kuleuven.ac.be.

Optocht tegen de uitwijzingen

Het Gentse stadsbestuur is ingegaan op de vraag van Binnenlandse Zaken om 429 Slovaakse en 249 Bulgaarse Roma met hun kinderen het land uit te zetten. De regeringspartijen, waaronder ook Agalev, zetten hiermee een nieuwe dramatische stap in de verstrakking van het uitwijzingsbeleid. Volgens burgemeester Frank Beke is er geen vuilte aan de lucht, want het zou hier over 'humane uitwijzingen' gaan. De mensen krijgen zogenaamd de kans om vrijwillig terug te keren, maar als ze niet op dit aanbod ingaan, worden ze hoedanook op het vliegtuig gezet. Van vrijwilligheid is dus helemaal geen sprake. Het stadsbestuur zorgt er dit keer wel voor dat het niet de fouten maakt van oktober 1999, toen de Roma met een lijst naar het politieburo werden gelokt. Dit keer wil het stadsbestuur sociale werkers en vluchtelingenorganisaties inschakelen. Wie kiest er überhaupt vrijwillig voor terug te keren naar de ellende en de miserie die hij ontvlucht is? Gastvrij Gent, een samenwerkingsverband van dertig Gentse organisaties, gaat ervan uit dat niemand voor zijn of haar plezier vlucht. Recente getuigenissen van mensenrechtenaktivisten ter plaatse tonen aan dat de situatie van de Roma in Slovakije (diskriminatie, werkloosheid, miserie, ...) nog verergerd is in vergelijking met oktober 1999.

In het pamflet van Gastvrij Gent staat het volgende: "Wij Gentenaars willen niet lijdzzaam toezien hoe onze buurtbewoners worden verplicht om het land te verlaten. Iedereen die de vrije keuze gemaakt heeft om in Gent te wonen, moet die mogelijkheid krijgen. Geen papieren hebben, is voor Gastvrij Gent geen misdaad. We zullen ervoor ijveren dat wie in Gent woont, niet wordt uitgewezen. Daarom roepen we op tot een solidariteitsoptocht met de Roma-zigeuners en met alle anderen die dreigen uitgewezen te worden. Laten we op drie mei samen tonen dat Gent een gastvrije stad is!"

Voor de betoging: verzamelen op drie mei, om 19.30 uur aan de Sint-Jacobskerk

van fifties
tot
seventies,
van
klassiek tot
modern

Kringloop-
winkel
Spit, alles
wat je kot
nodig heeft

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

 SPIT
KRINGLOOPCENTRUM

OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10u-17u

Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo
016/26.09.21

Bewijs geleverd dat studiebeurzen niet voldoen

Vorige week donderdag publiceerde de krant De Standaard de resultaten van een onderzoek naar de studiekosten in het Vlaamse hoger onderwijs. Op basis van deze studie wil minister van Onderwijs Marleen Vanderpoorten (VLD) haar studiefinancieringsbeleid uitstippelen. Deze studiefinanciering wordt al jaren ontoereikend en inefficiënt genoemd. De Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) reageerde daags nadien met een persbericht.

De studie van het Leuvense Hoger Instituut voor de Arbeid (Hiva) zou duidelijk aantonen dat er het afgelopen decennium een reële stijging van de studiekosten heeft plaatsgevonden. De voornaamste oorzaken voor de stijging zijn stuk voor stuk zaken waar studenten reeds jarenlang op gewezen hebben: huisvestings- en vervoerskosten, inschrijvingsgelden en informatika.

Sluw

Een sluwe onderwijsjournalist heeft zo zijn (of haar) achterpoortjes. De Standaard kon het Hiva-onderzoek — dat wel voor de ogen van de minister, maar nog niet voor de ogen van de buitenwereld bestemd was — tot in de details uit de doeken doen. In het algemeen stelt het Hiva dat de studiekosten in het hoger onderwijs variëren van 67.000 tot 155.000 frank. Een universiteit brengt iets minder uitgaven met zich mee dan een hogeschool. Zowel voor thuiswonende als voor pendelstudenten zou er een duidelijk verschil zijn.

Voor de student die thuis woont, bijt het vervoer het grootste stuk uit zijn budget. Eén derde van hun totale studiekosten zijn vervoerskosten. Op jaarbasis zou het gaan om 21.500 frank (universiteitstudent) tot 33.000 frank (student van een hogeschoolopleiding van vier jaar).

Uitgaven voor de huur van een kot zorgen dan weer voor de financiële kopzorgen van universiteitstudenten. De Hiva-onderzoekers berekenden dat de huur meer dan de helft van de studie-uitgaven uitmaakt. Universiteitstudenten betalen rond de 78.000 frank. Hogeschoolstudenten 2000 frank minder. Kotstudenten geven daarenboven nog 13.000 frank uit voor vervoer.

De studiekosten blijken fors gestegen te zijn in vergelijking met 1986-87, toen de eerste Hiva-studie werd uitgevoerd. De stijging van de inschrijvingsgelden en de verspreiding van de computer zijn daar belangrijke verklaringen voor. Voor een thuiswonende hogeschoolstudent stegen de uitgaven van 41.900 frank naar 79.750 frank, het budget voor een kot-hogeschoolstudent maakt een sprong van 86.000 frank naar 141.000 frank. Terwijl aan de universiteit een thuiswonende student en een kotstudent respectievelijk 41.700 en 80.000 frank moesten ophoesten, zijn deze bedragen ondertussen gestegen tot 67.800 en 135.000 frank.

Autonomie

Wat gaat minister Vanderpoorten nu aanvangen met al deze resultaten? In een persbericht drukt de Vereniging van Vlaamse Studenten haar hoop uit dat de minister van Onderwijs de boodschap van het onderzoek heeft begrepen en de studiebeurzen op een verantwoorde manier optrekt tot een aanvaardbaar niveau dat overeenkomt met de reële studiekost. Het Hiva heeft volgens de studentenkoepel duidelijk aangegeven dat er een grote diversiteit is in de studiekost naargelang het onderwijstype, opleiding en instelling. "Een adequaat beleid houdt rekening met deze verschillen, tracht er aan tegemoet te komen, maar poogt eerst en vooral de oorzaken weg te

nemen", stellen de studenten.

Alleen de studiebeurzen verhogen is niet voldoende, volgens VVS. Het feit dat er nog steeds een duidelijke ongelijke participatie is van de verschillende inkomensgroepen in de maatschappij, duidt erop dat de beurzen onvoldoende effect sorteren. Momenteel genieten slechts vijftien procent van de universiteitstudenten en slechts 22 procent van de hogeschoolstudenten van een studiebeurs. "Aangezien 46 procent van de achttienjarige recht zou hebben op een studiebeurs, vervult het huidige Vlaamse studiefinancieringsstelsel haar democratiserende rol niet", konkludeert VVS.

Dat steeds meer studenten uit de boot vallen om een beurs te krijgen, heeft veel te maken met de berekeningswijze van de studietoelagen. Deze is gestoeld op de personenbelasting. Het probleem is echter alom bekend: ons fiscaal systeem biedt geen goede garanties voor een korrekte afspiegeling van de vermogenstoestand. Daarbij komt dat de maximuminkomsgrens, waarbinnen men geen recht heeft op een studiebeurs, té laag ligt. Agalev-volksvertegenwoordiger Ludo Sannen heeft in februari een voorstel tot dekreet ingediend om onder andere deze maximuminkomsgrens te verhogen.

Een meer fundamentele oplossing om de ongelijke participatie van jongeren in het hoger onderwijs uit de onderwijswereld te helpen, is voor VVS het studieloon, eventueel aangevuld met een beurs. Sinds begin jaren zestig is een studieloon het uiteindelijke streefdoel van studentenbewegingen in bijna alle landen. Het is een studietoelage, gefinancierd uit de algemene belastingen, maar uitgekeerd aan de student zelf, onafhankelijk van het inkomen van zijn ouders. De afschaffing van het onderzoek naar bestaansmiddelen van de ouders zou een bevestiging betekenen van de autonomie van de student. Het studieloon zou ook een stimulans betekenen voor gezinnen uit lagere inkomensgroepen om hun kinderen toch te laten studeren.

Bier

Goedkope voeding, huisvesting, psychosociale en studiebegeleiding, maar ook dingen als de jobdienst en de medische dienst noemt men genoegzaam 'studentenvoorzieningen'. Een studiefinanciering zonder dergelijk uitgebouwd studentenvoorzieningen is als een fakbar zonder bier. En dat hebben ze geweten bij VVS. De studentenkoepel

schrijft in haar persbericht dat de studentenvoorzieningen momenteel nog steeds onvoldoende ontwikkeld zijn, vooral aan de hogescholen. Maar ook aan de universiteiten, waar ze zelfs in vraag worden gesteld wegens financiële moeilijkheden.

De studentenvoorzieningen worden betaald via de sociale betoelaging. Na fel straatprotest van de hogescholen heeft de regering beloofd om de betoelaging voor de hogescholen op hetzelfde niveau als dat van de universiteiten te brengen. VVS juicht dit toe, maar betreurt toch de bestaande verschillende berekeningen die hiervoor gebruikt worden. Hiermee doelen de studenten op het feit dat de sociale betoelaging instellingsgebonden en enkel op basis van het aantal ingeschreven studenten gebeurt. De logika daarachter is voor VVS compleet zoek aangezien de sociale voorzieningen toch enkel de studenten als doelgroep hebben. De studentenkoepel wil eigenlijk dat de beschikbare middelen efficiënter worden aangewend om de studentenvoorzieningen aan de verschillende instellingen op een rechtvaardigere manier te betoelagen.

Bart De Schrijver

Ekonomika-kiesweek trekt minder volk door nakende eksamens

De nieuwe preses heet Lati

Ekonomika heeft een van de meest democratische kiessystemen, dat ook nog eens het grote voordeel kent dat een serieuze ploeg uiteindelijk altijd aan vijftig procent van de stemmen geraakt. Die serieuze ploeg heet Ekorigin@ en moest het opnemen tegen maar liefst elf lolploegen.

Als ekonomiestudent moet je, om geldig te stemmen, op je stembiljet alle namen van de opkomende ploegen schrijven in volgorde van voorkeur — behalve één. Democratisch hieraan is dat je een genuanceerde stem kan uitbrengen: je hoeft je niet tot één ploeg te beperken. Als jouw voorkeursploeg afvalt, kan je toch nog mee bepalen welke ploeg het dan wel wordt, want de telling kan gespreid zijn over meerdere rondes. Indien er in de eerste ronde geen ploeg is die vijftig procent van de stemmen plus één behaalt, valt de ploeg met het minst aantal stemmen af. Mensen die voor die ongelukkige ploeg gestemd hebben, kunnen zeker nog mee het verloop van de telling bepalen. In een tweede ronde tellt men namelijk de tweede voorkeursstemmen van diegenen die voor de afgevalen ploeg gestemd hebben. Zo gaat het systeem verder tot er een gewone meerderheid behaald wordt.

Kip

Het lastigste aan dit systeem is dat het tellen veel tijd in beslag neemt, zo stelt Pieter Debruyne van Neukom, het kiescomité van Ekonomika. Zeker als er negen rondes nodig zijn vooraleer Ekorigin@ haar vijftig procent van de stemmen haalt. Op zich hoeft dat geen teken van wantrouwen te zijn. Ekonomiestudenten kennen hun kieswetten goed en stemmen vaak eerst op lolploegen, omdat er mensen inzitten die ze kennen of uit sympathie voor het ludieke karakter.

Nochtans waren er twee lolploegen die niet erg sympathiek werden bevonden en dus ook niet konden rekenen op de kleine bijdrage (zo'n vijfduizend frank) van Neukom. Ploeg RNR (rukken naar rechts) amuseerde zich met volgens velen net iets te ver gaande fascistoïde grapjes en stellingen.

De onbekenden van ploeg D-Fens hebben overal wel pamfletjes rondgedeeld, maar populair zijn ze er ook niet door geworden. Ze haalden zeven stemmen.

De tweede plaats was voor ploeg Kip, daarna kwam Q. Die hadden een leuke website, alleen voor mensen ouder dan achttien. Voor de anderen stond er: "Bent u nog geen achttien jaar oud, bent u psychisch labiel of leeft u op Prozac, klik dan hier." Dan kwam je uit bij de VRG-website. Vierde ploeg was Makker, dan kwam The South Park Cows. Verder deden mee: Lampre, Mammal, Polle en The Blue Team.

Yoghurt

Hoewel de ploegen één dag minder hadden om voor te bereiden door Paasmaandag, fiksten ze een zwaar programma ineen. Dinsdag trok Ekorigin@ op het Ladeuzeplein alle aandacht met hun *Cat car race*. Je kon plaatsnemen in een Formule-1-wagen; die werd dan achteruit gelierd om met een enorme kracht weggekataapulteerd te worden over een afstand van veertig meter. Lolploeg Kip had een *Benji-run*: je krijgt rekkers rond je en er wordt verwacht dat je zover mogelijk springt in een soort langwerpige gang, uit sordingskastemateriaal dat zacht valt. Op het ogenblik dat je de rekkers niet verder kan uitrekken, word je met enige snelheid terug naar je beginpositie geholpen. Ondanks het spektakel, het mooie weer en de drank in overvloed kwam er niet

zoveel volk afzakken naar het Ladeuzeplein.

's Avonds was er een optreden van Bonjour Micro in een bijna volledig gevulde MTC. Dat is het eerste en nog steeds enige Vlaamse stand-up comedy kollektief. De show werd gesmaakt, al vonden sommigen het af en toe wat té vulgair. Woensdag bewees Ekorigin@ werkelijk de serieuze ploeg te zijn want ze organiseerden een jobbeurs en bedrijfspresentaties. Dan volgden een presesdebat en voor de onvermoeibaren een kies-TD. Pas de volgende dag konden mensen eindelijk gaan stemmen. Ekonomika verklaart de verkiezingen pas geldig als vijftig procent van de studenten komt stemmen. Waar dit kworum bij bijvoorbeeld Politika veel lager ligt en die kring het meestal slechts op het nippertje haalt, heeft Ekonomika minder last van een onverschillig publiek. Als je gaat stemmen, krijg je immers een verrassing. Dit jaar was dat een Quick-zak met yoghurt en chips. Het tellen — zoals gezegd neemt dit zijn tijd — gebeurde op de kieskantus.

Het programma van het nieuwe bewind volgens preses Frederic 'Lati' Lathoor: "We gaan de grote activiteiten zeker behouden en tegelijkertijd vernieuwen." Smartlappen moeten opnieuw een publiekstrekker worden. Den-Dulci zal zeker in een ander gebouw terecht komen na 31 december — waar is voorlopig nog geheim — en Ekonomika plant vertegenwoordigers te sturen naar alle raden van Loko. Klinkt veelbelovend.

Margo Foubert

Ze zijn zo terroristisch, mijnheer

In november 1998 werd brand gesticht in het Koerdisch Instituut in Brussel. Sindsdien kregen Koerdische verenigingen het heel moeilijk lokalen te vinden om te vergaderen. Ook de KU Leuven weigerde het Koerdisch Komitee in december 1998 de toegang tot haar gebouwen. In welke mate werd zij onder druk gezet door de Turkse autoriteiten? Heel wat gegevens zijn intussen opgedoken die wijzen op een sterke intimidatiepolitiek van deze laatste.

Het Koerdisch Instituut verspreidt informatie over de Koerdische problematiek en helpt de Koerden om zich te integreren. In oktober 1998 organiseerde het Instituut samen met het departement Sociologie van de KU Leuven in aula Maria Theresia een conferentie met als thema 'De Koerden, een volk zonder staat'. Verschillende Vlaamse en Koerdische mensenrechtenorganisaties, politici en journalisten waren aanwezig. Enkele Koerdische delegaties konden de conferentie echter niet bijwonen, omdat de Belgische konsulair diensten in Turkije hun visa laatstijdig hadden bezorgd. De visa werden uiteindelijk (maar te laat) dan toch uitgereikt omdat het doel van de reis, de conferentie, in overweging werd genomen. Er was op geen enkel moment sprake van een politieke beoordeling, benadrukte Vreemdelingenzaken toen.

Ferho

Derwich Ferho, directeur van het Koerdisch Instituut, ontkent dat de aanvragen toen laat zijn bezorgd. De aanvragen zouden al op 22 september zijn binnengebracht. Volgens Derwich Ferho heeft de ambassade van Turkije bij de Belgische autoriteiten geprotesteerd tegen de conferentie. Turkije vermoedde dat de guerrillagroep PKK achter de manifestatie zat. In De Standaard van 10 oktober 1998 stelde de woordvoerder van de Turkse ambassade dat "Turkije tegen bijeenkomsten is die aanzetten tot terrorisme". De woordvoerder ontkende echter dat er druk werd uitgeoefend op België om de visa te weigeren.

Wat de Turkse ambassade niet kan ontkennen is dat zij mede-organisatoren van de conferentie heeft benaderd. Wij konden een brief inkijken van professor Albert Martens, gericht aan de Turkse ambassadeur. Het ging om een repliek op een schrijven van diezelfde ambassadeur. Daar-

in stelde de Turkse overheid dat "de PKK op het terrein steeds meer in het nauw komt en de steun van de bevolking verliest". Via mantelorganisaties zou de PKK volgens de Turkse ambassade proberen haar imago op te poetsen en zich met internationale manifestaties op te werpen als de vertegenwoordiger van de Koerden.

Na de conferentie was het blijkbaar heel wat moeilijker voor Koerdische organisaties om nog zalen vast te krijgen aan de Leuvense Alma Mater. Op 14 december 1998 blokkeerde de PDS. Oefende de Turkse regering druk uit op KU Leuven? Op zondag zes december had het Koerdisch Komitee een feest geerd in de aula Pieter De Sover. Twee à drie weken voor de activiteit zou doorgaan, kreeg het Komitee van de KU Leuven te horen dat hun feest niet in de PDS kon doorgaan. Devrim Polat van het Koerdisch Komitee stelde toen in een gesprek met Veto dat bepaalde Turkse diplomaten druk hadden uitgeoefend op de KU Leuven om geen zaal ter beschikking te stellen. Als de universiteit dat wel deed, zou dat serieuze gevolgen hebben voor haar archeologische Sagalassos-project. Sinds 1990 leidt professor Marc Waelkens de opgravingen in het Turkse Sagalassos. Het gaat om een internationaal prestigeproject waar de KU Leuven vele miljoenen voor veel heeft.

Rektor André Oosterlinck ontkende echter dat de universiteit deze beslissing genomen had onder druk van de Turkse regering. Wel vertelde hij aan Veto dat enkele professoren grote vrees hadden dat de Turkse regering druk zou uitoefenen en het daarom niet zo op prijs stelden dat de KU Leuven een zaal zou ter beschikking stellen.

Een jaar later veranderde het discours van de rektor. Op een vergadering van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie op 30 maart 2000 gaf Oosterlinck toe dat de Koerden niet in een uitsluitend mochten vergaderen omdat de KU Leuven een belangrijk project heeft lopen in Sagalassos.

De intimidaties van de Turkse overheid ten aanzien van bijeenkomsten van Koerdische organisaties in Leuven zijn klein bier in vergelijking met wat in de nacht van 17 op 18 november 1998 gebeurde. In Sint-Joost-ten-Node werden het Koerdisch Instituut en andere Koerdische lokalen in brand gestoken door onbekenden. Derwich Ferho: "Turkije heeft er alles aan gedaan om de Turkse gemeenschap in Brussel op te hitsen tegen de Koerden. De Turkse premier

Mesut Yilmaz had enkele dagen voordien opgeroepen om via de Turkse persorganen in de landen van de EU agitatie te veroorzaken ter bescherming van het vaderland." Na de brandstichting had het Koerdisch Instituut geen vergaderlokaal meer. Gedurende twee jaar hebben de Koerdische organisaties in het Brusselse geen enkele zaal kunnen vastkrijgen om samen te komen. Telkens werd gevreesd dat de openbare orde zou verstoord worden.

Rijkswacht

Dat het Koerdische verenigingen flink lastig wordt gemaakt als ze in de openbaarheid treden, is ook af te leiden uit hetgeen de Koerdische televisiezender Med-TV overkwam. Deze zender is de spreekbuis van bijna tweëntwintig miljoen Koerden in Europa. Vanaf het ontstaan ervan heeft de Turkse regering op verschillende manieren geprobeerd de zender het zwijgen op te leggen: door druk op de Europese regeringen en via handelsrelaties, door klachten in te dienen bij de Independent Television Commission en door laster te publiceren in de Turkse pers. De Turkse overheid beweerde dat Med-TV simpelweg een propaganda-waapen is van de PKK. In april 1996 weigerde France Telecom het contract met Med-TV te vernieuwen, Portugal, Polen en Groot-Brittannië volgden.

Op 18 september 1996 ging operatie Spioetnik door: tweehonderd rijkswachters bestormden het productiehuis van Med-TV in Denderleeuw. In totaal werden dertig

huizen doorzocht en negentig personen opgepakt. Twee bestuursleden van het productiehuis werden aangehouden en beschuldigd van witwassen van geld afkomstig uit terroristische activiteiten, mensenhandel en benedevorming. Allerlei beeldmateriaal werd in beslag genomen. Dit beeldmateriaal bleek later gebruikt te zijn door de Turkse politie om mensen te arresteren.

In Turkije werd de actie tegen Med-TV goed onthaald. De toenmalige Turkse minister van Buitenlandse Zaken Agar zegt in de krant Hurriyet: "Operatie Spioetnik kan gemeenschappelijk genoemd worden." Het woord 'gemeenschappelijk' verwijst naar een dubieuze overeenkomst die luitenant-generaal van de rijkswacht Willy Deridder op 9 juli in Ankara ondertekende met de Turkse politiediensten om een basis te leggen voor een structurele samenwerking ter bestrijding van drugshandel, terrorisme en mensenhandel. Deridder had echter geen politiek mandaat om een dergelijke overeenkomst te sluiten. Omdat Turkije weigert mensenrechtenverdragen te tekenen, zou het parlement in juni 1996 niet dat België een politiek-akkoord afsloot. Het Komitee P stelde prompt een onderzoek in. De toenmalige minister van Binnenlandse Zaken Johan Vande Lanotte en rijkswachtgeneraal Deridder ontkenen dat er een akkoord werd gesloten en dat er enig verband bestond tussen het bezoek van Deridder aan zijn Turkse collega's en de operatie Spioetnik, twee maanden later.

Bart De Schrijver

Bronnen: De Standaard, zaterdag 10 oktober 1998; Gesprek met Derwich Farho (directeur Koerdisch Instituut); De Toekomst, nr. 10, 1998; De Morgen, 16 april 1998.

Links Akay, rechts Deniz

(foto Jimmy Debruyne)

"Als je een volk koloniseert, is nationalisme het logische gevolg"

Akay Abdullah en Deniz Duzgun zijn twee Koerden die naar België gevlucht zijn omdat de situatie in Turkije voor hen niet meer houdbaar was. Ze richtten de vzw Mesopotamië op en willen de Koerdische cultuur en taal vrijwaren. Toen ze in samenwerking met Politika een culturele Koerdische avond wilden organiseren, werd hen dit verboden door de KU Leuven.

Akay Abdullah: «PolSoc had een Koerdische muzikale avond georganiseerd. Dat had niets met politiek te maken. De KU Leuven heeft ervoor gezorgd dat die niet doorging. De Turkse regering zet druk op de unief. Dat is zeer erg, dat de Turkse overheid beslissingen van een Belgische universiteit kan beïnvloeden. Normaal is een universiteit toch autonoom. Iedereen mag culturele activiteiten houden, maar die van de Koerden worden verboden. Terwijl de NSV, de fascistische, wel mogen gebruik maken van de lokalen van de KU Leuven.»

Veto: *Waarom zijn jullie gevlucht uit Turkije?*

Deniz Duzgun: «Ik ben reeds twee jaar erkend politiek vluchteling. Tien jaar werk ik in Turkije als journalist voor een Koerdische krant. Nu bestaat die niet meer. Drieëntwintig collega-journalisten zijn doodgeschoten door de Turkse regering, van '90 tot '92. Ik geloofde er niet meer in ginder nog iets te kunnen doen. Het leven was gevaarlijk: je weet dat ze je gaan doodschieten maar je weet niet wanneer.»

«Het is niet de schuld van de Turken. We respecteren het Turkse volk en willen met hen samenleven. Maar alle vluchtelingen zijn zot. We zijn als de joden. Die zijn gevlucht naar Europa. Daar hebben ze geleden onder vervolgingen en zelfs genocide. Nochtans dachten ze dat ze overal zouden kunnen leven. Maar je moet altijd je eigen land hebben. Een jood die in Duitsland woonde, was gelijk aan een Duitser, maar toch, na vijf eeuwen, gaat hij terug naar Israël.»

Veto: *Wat zijn jullie doelstellingen?*

Abdullah: «Wij willen multiculturele activiteiten organiseren. Het Koerdische volk

kan bogen op een geschiedenis van zesduizend jaar. We willen de Koerdische cultuur uit de vergeetheid halen. Onze vzw is er echter niet alleen voor Koerden. Onze ideologie is gewoon de menselijkheid. In artikel twee van onze statuten staat dat we de rechten van de mens willen verdedigen. We gaan binnenkort lesgeven aan Koerdische kinderen, in hun moedertaal. We gaan hier, maar ook in Turkije, actief zijn. Binnenkort, als er geen problemen rijzen, gaan we proberen een brug te slaan tussen Vlaanderen en Koerdistan. We willen vrouwen en kinderen helpen, vluchtelingen en armen mediatie en kledij geven.»

Veto: *Waarom kies je voor liefdadigheid? Waarom geen politieke stellingname?*

Abdullah: «Kultuur is de basis van politiek. Het is indirecte politiek. Als een taal wordt verboden en je geeft les in die taal, dan doe je aan politiek. Een maand geleden zei de eerste minister van Turkije nog dat er geen apart Koerdisch volk bestaat; wel is het Koerdisch een dialect van sommige Turken. Dat is niet zo. Koerden komen oorspronkelijk uit Skandinavië. Wij spreken

geen dialect van het Turks, maar een indogermaanse taal.»

Veto: *Jullie willen een multiculturele krant oprichten?*

Abdullah: «Het wordt een tweetalige krant, in het Koerdisch en het Nederlands. We maken die in samenwerking met het Cultureel Centrum en de vzw Mesopotamië. Iedereen zal erin mogen schrijven. De titel wordt *Roj Baj*, goeiedag in het Koerdisch.»

Veto: *Een kritiek die je af en toe hoort: vele Koerden verzetten zich tegen de Turkse overheid, niet omdat het regime ondemocratisch is op zich, maar uit eigenbelang: hun rechten worden geschonden.*

Duzgun: «Als je een ander volk koloniseert, is nationalisme een logisch gevolg. Om nationalisme uit te schakelen moet je iedereen vrijheid en gelijke rechten geven.»

Abdullah: Als Koerdistan zou verenigd worden tot één land — nu zijn de Koerden verspreid over Irak, Iran, Turkije en Syrië — zou dit zeer centraal liggen en beschikken over belangrijke petroleumbronnen en ook water van de Eufraat en Tigris. Je zult misschien zeggen dat ik overdrijf, maar dat is niet zo: de derde wereldoorlog zal beginnen bij ons. Het probleem van vijftig miljoen Koerden wordt verwaarloosd. Dat is als een gewel dat je op den duur niet meer kan verwijderen.»

Margo Foubert

"De balie is een kweekschool voor tolerantie"

Op 11 mei vindt de academische zitting plaats ter gelegenheid van het emeritaat van professor Walter Van Gerven. Hiervoor verdwijnt één van de grootste rechtsgeleerden van vandaag van het academische toneel. Vooral zijn visie op de taak van de rechter zal duizenden juristen in spe hopelijk beïnvloed hebben.

Veto: Wat verstaat u onder het beleid van de rechter?

Walter Van Gerven: «Het beleid van de rechter gaat erover in welke mate een rechter zich vrijmoedig, zelfs vrijpostig kan opstellen tegenover de wettekst. Dit is een vraag van grondwettelijk recht. Hoe verhoudt de rechter zich tegenover de weigerver? We hebben gezien waartoe een letterlijk volgen van de wet kan leiden in het Spaghetti-arrest. Maar wat daar wel zeer tot de verbeelding sprak, was het feit dat het de premier was — het hoofd van de uitvoerende macht dus — die de rechters opriep om creatief te zijn. Mijn mening is dat de rechter heel ver mag gaan indien daar betere rechtspraak mee bereikt wordt. Maar velen zijn het daarover oneens met mij. Wat een rechter ook doet, hij moet altijd zeer goed motiveren waarom hij het doet. Hij moet ook in een taal schrijven die begrijpelijk is. Zo neemt hij ook de verliezende partij in het proces au sérieux. De overtuigingskracht geeft gezag aan de uitspraak, niet het paternalistische 'de wet is de wet'. Als een college van tien rechters uitspraak moet doen en het zijn verstandige mensen, dan kan er geen eensgezindheid zijn tussen hen. Nu lezen we in het arrest alleen de visie die het gehaald heeft. Zou het niet veel eerlijker zijn in het vonnis zelf toe te geven dat er verschillende meningen waren omtrent de zaak en dat één mening het gehaald heeft? Dat gebeurt trouwens in de Anglo-Amerikaanse rechtssystemen.»

Spaghetti

Veto: Zijn er al veranderingen merkbaar sinds het Spaghetti-arrest?

Van Gerven: «Het Spaghetti-arrest ligt nog maar twee jaar achter ons. Belangrijke zaken als verandering van stijl in vonnissen en vooral een andere mentaliteit van de rechters zijn echt geen zaken die zomaar eventjes veranderen. Maar als we het Hof van Cassatie bekijken, zitten daar al veel jongere rechters dan vroeger het geval was. Dat is op zich al positief. Ik heb een boek over het beleid van de rechter geschreven in 1973 en ik hoop dat er nu al iets veranderd is. Mijn hoop ligt voor een groot stuk bij de student die ik gehad heb. Ik heb hen proberen te overtuigen dat recht spreken meer inhoudt dan wetteksten lezen. Het boek heeft ook op verplichte literatuurlijsten gestaan in andere universiteiten. Het Spaghetti-arrest heeft deze problematiek, die mij zo nauw aan het hart ligt weer eens opgerakeld.»

Mensen stappen inderdaad veel meer naar de rechter dan vroeger. Ze kunnen blijkbaar hun problemen niet meer oplossen zonder een onafhankelijke instantie. Maar het zijn die mensen die het gerechtelijk apparaat verzuimen. Eigenlijk is dat normaal, want tegen een overheid die altijd maar actiever wordt, moet een rechter de mens wel beschermen. Daarom alleen al moet je bijvoorbeeld tegen politisering van rechters zijn en ze een degelijke opleiding geven.»

Gang

Veto: Is het dan fout dat politiek en gerecht bindingen hebben? De politiek vertegenwoordigt toch ergens de waarden die in onze maatschappij leven.

Van Gerven: «Ik weet dat ik nog geschreven heb dat in een pluralistische maatschappij alle lagen van de bevolking vertegenwoordigd moeten worden, maar ik

rechter moet zich dan zeer voorzichtig opstellen en zich niet laten leiden door zijn eigen visie. Hier moet de wet zijn rol vervullen en het conflict zoveel mogelijk vermijden.»

Hoeden

Veto: Verwacht u dan veel heil van de Hoge Raad voor Justitie en de magistratenschool?

Van Gerven: «Het zijn in elk geval uitgelezen kansen. Alleen moeten we er ons voor hoeden dat bijvoorbeeld de Hoge Raad voor Justitie niet opnieuw gepolitiseerd wordt. De magistratenschool moet ervoor zorgen dat rechters echt worden opgeleid voor de praktijk, door bijvoorbeeld hipotetische pleitoefeningen te houden. Makkelijk is dat niet, maar er zijn voorbeelden in het buitenland waar het werkt. Wat ook noodzakelijk is, is dat er een grote discussiekultuur groeit binnen de rechtbanken.

Het moet niet altijd spaghetti zijn

(foto archief)

"We moeten ons er voor hoeden dat de Hoge Raad van Justitie niet opnieuw gepolitiseerd wordt"

Veto: Mensen stappen veel vlugger naar de rechtbank dan vroeger. Het lijkt er op dat de rechter steeds meer een centrale rol speelt in de moderne maatschappij bij intermenselijke conflictbemiddeling. Zal dat het beleid van de rechter nog doen toenemen?

Van Gerven: «Beleid van de rechter wil voor mij zeggen dat je openstaat voor andere motieven dan puur juridische. Er is een zeer paradoxale beweging aan de gang.

ben daar een beetje van afgestapt. Nu zijn we in een maatschappij gekomen waar de kaarten anders liggen. Er is geen partij meer die katoliek of socialistisch is als vroeger. Alles gaat naar het centrum toe, behalve ondemokratische partijen, maar dat is een ander punt. Wat gewoon onrechtvaardig was, was het feit dat men rechters benoemde op basis van hun veronderstelde politieke gezindheid. Wat laat nu immers toe te zeggen dat iemand socialist of kristendemokraat is en of hij dat zal blijven? Omdat zijn vader dat was, omdat hij op die of die universiteit gezeten heeft? Dat is uit de tijd. Gelukkig hebben de rechters in België zich nooit zeer politiek uitgesproken. Alleen op sommige zeer gevoelige gebieden kan politiek misschien meespelen in het hoofd van de rechter. Ik denk bijvoorbeeld aan stakingen, abortus of eutanase. De

Rechters spreken te weinig met elkaar. Er is de gedachte dat de confidentialiteit van de zaak dat vereist. Maar die rechter, waarmee je spreekt, is toch ook door zijn beroepsgeheim gehouden. Ik heb nog nooit een serieus gesprek gevoerd waar ik niets bijgeleerd heb. Advokaten lossen hun zaken ook samen op. Maar in de magistratuur staat men daar veel te weigerachtig tegenover. Die debatkultuur wordt ook een noodzaak door de toenemende specialisatie van de zaken. Je kan niet meer alles weten. Kijk maar naar de advocaten: de stadsadvokaat die alle zaken aanneemt, is een uitstervende soort geworden. Dat vind ik een droevige zaak. We moeten specialisten hebben in algemene beginselen, niet in details. Mensen die het bos nog zien en niet alleen de bomen.»

Veto: Die algemene beginselen komen in de

fakulteit Rechten bijna niet meer aan bod. De richting lijkt steeds meer op detailstudie gericht te zijn.

Van Gerven: «Het probleem is eigenlijk ontstaan toen profen verplicht werden cursussen te maken. Dit was een terecht eis van de studenten. Maar als je als prof een cursus schrijft, wil je die goed maken. Meestal doe je dat door stukken toe te voegen of wat uitbreider toe te lichten. Het is veel moeilijker een korte tekst te schrijven die goed is. Profen hebben vaak geen tijd om hun teksten in te korten en daardoor groeit de studieruk voor de studenten. Tegen beginselenonderwijs kan men natuurlijk niet zijn. Specialisatie rukt overal op, maar ik heb soms de indruk dat we meer mensen nodig hebben die een syntese kunnen maken.»

Veto: Het beroep van advocaat wordt meer en meer een gespecialiseerde service. Men mag nu zelfs al een beperkte reclame voeren voor zijn specialiteit. Is het advocatenberoep eigenlijk de naam vrij beroep nog waardig?

Van Gerven: «Ik ben zelf nooit lang advocaat geweest, ik zal daar eerlijk in zijn. Ik heb een gespecialiseerd kantoor uit de grond helpen stampen. Mijn vader was wel stadsadvokaat. Ik pleeg wel eens te zeggen dat indien ik mijn leven opnieuw kon doen dat ik dan ook stadsadvokaat geworden zou zijn. Zo'n leven trekt me wel aan, want ik heb zelden in mijn leven zoveel geleerd als mens dan door advocaat te zijn. De balie is in mijn ogen een kweekschool voor tolerantie, omdat je telkens weer gelijk en ongelijk krijgt. Mensen kunnen er soms niet mee lachen als je hard tegen je konfrater gepleit hebt en je een kwartier later samen een pint drinkt. Maar als advocaat weet je dat je altijd maar de halve waarheid verkondigt en dat jij morgen die andere halve waarheid met evenveel enthousiasme moet kunnen verkondigen. Het is een beetje zoals in de politiek: je beste vrienden zitten in de andere partijen, omdat je weet dat zij jouw toekomst niet in de weg kunnen staan.»

Huishouden

Veto: De toegang tot het beroep van advocaat is nog altijd niet zeer democratisch. De hongerloontjes die stagiairs krijgen zijn daar waarschijnlijk wel de oorzaak van.

Van Gerven: «Het is een van de grootste mislukkingen van ons Belgisch en Europees beleid dat wij er niet in geslaagd zijn de toegang tot het hoger onderwijs te demokratiseren. Ik geloof dat de participatie uit de lagere klassen aan het universitaire onderwijs ongeveer vijf procent was, toen ik als hoogleraar begon. Ik denk niet dat het nu veel meer is, ondanks alle beleidsmaatregelen die genomen zijn. Studiebeurzen, kandidaturen decentraliseren... kwa demokratiseringsgehalte zijn ze een maat voor niets geweest. En dat kan bij die lagere bevolgingsklassen wel eens het beeld van klassejustitie versterken. Vooral de sterke beroepen hebben hun afschrikking tegenover de lagere klassen behouden. Wat wel gebeurt, is dat het beroep vrouwelijker wordt. Waarschijnlijk is dit zo omdat het beroep van advocaat goed te combineren valt met huishoudelijke taken, die nog altijd in het overgrote deel door vrouwen uitgeoefend worden. Wat de stagiairs betreft: ik vind dat ze toch het minimumloon moeten krijgen, wat nu vaak niet het geval is. De grote kantoren kunnen veel betalen, de stadsadvokaat kan dat niet altijd. Een ander gevolg hiervan is dat sommige advocaten echte yuppies worden. Geld is nog het enige wat hen kan bezelen. Dat is trouwens de grootste bedreiging voor de deontologie van de advocaat. Advokaten zouden ten dienste moeten staan van de samenleving, maar dat zijn bombastische woorden geworden, die men niet meer durft gebruiken.»

Nikolas Cloet
Bart De Schrijver

Liefdadigheid is geen goede ingesteldheid

Studenten met een handicap hebben het vaak niet gemakkelijk om vlot alledaagse dingen te doen die voor andere studenten vanzelfsprekend zijn. De hinderpalen die zij ontmoeten, hebben zowel met materiële als met mentaliteitsproblemen te maken. Zowel de stad als de KU Leuven nemen initiatieven om de toegankelijkheid te verbeteren. Een stand van zaken.

Volgens de Belgische wet moeten openbare gebouwen materieel toegankelijk gemaakt worden voor mensen met een handicap wanneer er sprake is van nieuwbouw of ombouw. Dat dit in de praktijk vaker niet dan wel wordt toegepast, bleek uit een onderzoek van Testaankoop in 1999: de studie konkludeerde zelfs dat de toestand in Vlaanderen schrijnend was. Het probleem van de materiële toegankelijkheid stelt zich bovendien niet enkel voor gehandicapten, maar ook voor bejaarden en ouders met kleine kinderen. Mieke Vogels, minister van Welzijn (Agalev), wil het probleem grondig aanpakken. Tot het zover is, moet men roeien met de riemen die men heeft. Veel hangt af van de goeie wil van het plaatselijk beleid.

De stad Leuven voert een actief beleid ten aanzien van het toegankelijker maken van gebouwen en diensten. Nieuwe bouwplannen worden in samenwerking met gespecialiseerde bedrijven systematisch onderzocht op bereikbaarheid en toegankelijkheid. Voorbeelden zijn de geleidelijnen die in de Brusselsestraat aangebracht werden en de hellende vlakken die op de Bondgenotenlaan komen. Ook de stationsbuurt zal heel wat toegankelijker worden. Naast de bredere voet- en fietspaden, het verminderen van het autoverkeer en de makkelijkere verbindingen worden er in en rond het station een hele reeks specifieke aanpassingen gedaan. Vanop het plein zullen parking en stationsgebouw makkelijker bereikbaar zijn door het aanbrengen van hellingen en liften. Ook de sporen worden toegankelijk gemaakt door een liftstelsel vanaf de voetgangersbrug. Ook een aantal van de openbare gebouwen van de stad moeten nog aangepast worden. Een gespecialiseerd Hasselt's buro zal vanaf eind dit jaar de gebouwen doorlichten om de pijnpunten op te sporen.

Straatmeubilair

Ondanks de goede wil en de controle op toegankelijkheid wil het nog wel eens fout lopen, vooral dan bij de heraanleg van straten. Want al lijkt volgens de plannen alles in orde, dan nog duikt achteraf vaak onvoorzien straatmeubilair op dat een obstakel vormt. Koördinatie van de verschillende diensten is dan ook op ieder moment van het bouwproces belangrijk. Een ander paar mouwen zijn de vele smalle straten in de Leuvense binnenstad. Het is niet zo eenvoudig om zowel de toegankelijkheid te verbeteren als het karakter van de stad te respecteren. Wat aan creatiefties uit de bus zal komen, is vooraansnog niet duidelijk.

Toegankelijkheid heeft ook veel te maken met de ingesteldheid van mensen. Het Leuvense stads-personeel blijkt niet altijd even spontaan open te staan voor mobiliteitsproblemen. De dienst Welzijn, onder andere verantwoordelijk voor de uitvoering van het gehandicaptenbeleid, besteedt daarom niet alleen aandacht aan materiële toegankelijkheid, maar houdt vanuit haar vormingsopdracht ook regelmatig sensibiliseringsacties, waarbij een constructieve aanpak een belangrijke rol speelt. Omdat je als ambtenaar niet zomaar alles kan aanpakken, vindt de dienst Welzijn dat

ook de burger hier een belangrijke rol te vervullen heeft. Een ekstern signaal is niet alleen krachtiger, maar ook legitiemer.

Met Leuven-stad lijkt het alvast de goede kant op te gaan. Hoe zit het met onze universiteit? Ook daar worden al jaren inspanningen geleverd. Ter begeleiding van gehandicapte studenten werd een eigen dienst opgericht, zodat de aanwezige expertise kan uitgebouwd worden. Mede hierdoor kan de KU Leuven als één van de voortrekkers beschouwd worden binnen het Vlaamse hoger onderwijs.

Het voornaamste aanspreekpunt voor studenten met een handicap is momenteel het trefpunt in het Romerohuis. Hilde Gyns, maatschappelijk assistent, en Annemie Van Diest, studiebegeleider, zijn hier de contactpersonen voor aspirant-studenten met een handicap. Aan de hand van de lessenroosters gaan zij na welke lokalen en aula's problemen kunnen opleveren. Wanneer dit het geval is, tracht men kleine aanpassingen te doen aan het gebouw of een andere lokatie te vinden voor de lessen. Bij het begin van het academiejaar gaat studiebegeleider Van Diest met de nieuwe studenten mee naar de les. "In een van de eerste lessen spreek ik de jaargenoten aan om hen te vragen een beurtrol op te stellen om de student te begeleiden. Over het algemeen is het geen probleem om bereidwillige jaargenoten te vinden. Bovendien krijgen de studenten vanaf de tweede kandidatuur meestal genoeg hulp van hun vrienden."

De initiatieven die het trefpunt in het Romerohuis neemt zijn vrij efficiënt, maar het blijven toch ad hoc oplossingen. Strukturele oplossingen zijn een ander paar mouwen. In 1996 ging de werkgroep Acces van start, met als voornaamste doel de architecturale toegankelijkheid van de universiteit te bestuderen en naar oplossingen te zoeken. Mensen uit de meest uiteenlopende delen van de universitaire gemeenschap leverden een bijdrage tot deze werkgroep. Ook hier bleek het niet uitsluitend om een probleem van gehandicapten te gaan: werknemers van de transport- en technische diensten

In de werkgroep Acces wilde men zo pragmatisch mogelijk te werk gaan en een evaluerende inventaris maken van de gebouwen van de KU Leuven om zo een prioriteitenlijst op te stellen. Er werd een lijst van criteria opgesteld waarmee men de bereikbaarheid, de toegankelijkheid en de doorgankelijkheid van de gebouwen kon testen. De bedoeling was om samen met een architect van de technische diensten deze criteria in de verschillende gebouwen

die overigens ook heel wat toegankelijker geworden is. Er is geen andere architect omdat het niet mogelijk is om speciaal iemand aan te werven voor Acces." Hoewel het moeilijk is om er een termijn op te plakken, acht Van Gerven het plausibel dat er voor de zomervakantie van dit academiejaar nog schot in de zaak komt.

Schijntoegankelijkheid

Uit een voorlopige analyse van de werkgroep blijkt dat er aan de KU Leuven wel degelijk tal van aanpassingen wenselijk zijn. Hoewel er kwa huisvesting al veel inspanningen geleverd zijn, mogen de aula's en diensten voor studenten nog wel eens doorgelicht worden. In een aantal gevallen is de toegang niet mogelijk (filosofie), in een aantal andere gevallen gaat het om een schijntoegankelijkheid (steile hellingen, te smalle doorgangen, trapijs vooraleer je aan de lift komt). Het probleem is dat structurele maatregelen vaak niet alle problemen oplossen en obstakels verwijderen. Daardoor blijven gehandicapten, ondanks de geleverde inspanningen, gestigmatiseerd en op hulp van anderen aangewezen. Pas wanneer de aanwezige expertise ook aangewend zou worden, kan van ware integratie en autonomie sprake zijn.

Men kan minstens vragen stellen bij het feit dat het beleid van onze universiteit niet naar structurele

oplossingen zoekt en blijft vasthouden aan ad hoc oplossingen. Van Acker stelt dat dit vooral een kwestie van mentaliteit is: "De gehele problematiek van studenten met een handicap wordt vaak verkeerd gekonspiceerd. Vanuit de werkgroep zijn wij steeds vertrokken vanuit een integratieconcept. Mensen met een handicap moeten hoger onderwijs kunnen volgen om vorming te krijgen, om werkelijk te kunnen participeren aan beleid en om politiek een stem te hebben. Als je daar niet van uitgaat, blijf je met liefdadigheid bezig." Het ontbreken voorlopig aan structurele initiatieven om een substantiële groep van mensen met intellectueel potentieel daadwerkelijk te integreren. Misschien is ook een vorming van de betrokkenen op zijn plaats. Van Acker: "Als je etisch korrekt wilt handelen, moet je de zorgdimensie onlosmakelijk verbinden met de universiteit. Deze instelling mag niet alleen ekscellerend en kompetitief zijn, maar moet ook een hart hebben."

Sin Declercq
Loes Guens

(foto archief)

Men kan minstens vragen stellen bij het feit dat het beleid van onze universiteit niet naar structurele oplossingen zoekt en blijft vasthouden aan ad hoc oplossingen

bleken vaak de grootste moeilijkheden te hebben met het ter plekke krijgen van hun materialen. Ook de vzw Lens, die de sociale voorzieningen voor de Katholieke Hogeschool regelt, werd bij het overleg betrokken.

na te gaan. Toen de eigenlijke prospecties in 1999 konden beginnen, werd de architect echter overgeplaatst 'wegens andere prioriteiten'. "Eerst werd ons gezegd dat we slechts voor een korte periode zonder architect zouden zitten, maar we zijn nu een jaar later en er zit nog steeds geen beweging in. In december 1999 dienden we centraal nog een voorstel in om een architect gedurende een jaar aan het Acces-project te laten werken, maar dit werd niet aanvaard," aldus Myriam Van Acker, directeur van de dienst Studietoelagen en een van de stuwende krachten achter de werkgroep.

Ondertussen zijn er wel plannen voor de renovatie van een aantal gebouwen. Hoewel volgens professor van Gerven Acces hier actief bij betrokken is, is de werkgroep het afgelopen jaar niet meer samengekomen. Professor Dirk Van Gerven is als koördinator Studentenbeleid rechtstreeks verantwoordelijk voor de problematiek. Tevens is hij voorzitter van Acces. Hij ziet het stilliggen van de werkgroep als een tijdelijk probleem: "De architect van Acces is op een ander dossier geplaatst, namelijk de verbouwing van de studentenadministratie —

“Het is niet omdat er kleurenfilm bestaat, dat je niet meer in zwart-wit kan draaien”

Veel gedoe in de groene familie: Jong Agalev onderging recentelijk enkele wijzigingen en voor het eerst was niet het openlijk oneens met één van de partijkopstukken. Helder De Schutter en Michaël Cauchie leggen uit wat groen zijn in een jongerenorganisatie betekent.

Veto: Jullie richten je opmerkelijk op studenten terwijl andere organisaties, zoals de Jongsocialisten, meer met de lokale Leuvense jeugd werken.
Helder De Schutter: «Vorig jaar hadden wij een groep Jong Agalev, die ook zo heette en die zich richtte op zowel studenten als lokale jeugd. Dit jaar hebben we onze werking opgesplitst. Aan de ene kant is er de groep rond Bart Coenen die zich vooral richt op de jongeren van Leuven en aan de andere kant is er de Agalevstudentengroep die meer toegespitst is op studentenpopulatie van Leuven. Die laatste proberen Michaël en ik op gang te trekken. Wij richten ons bijna uitsluitend op jonge studenten en we behandelen dan ook vooral algemene thema's. Het heeft geen zin om met die groep rond specifiek Leuvense thema's te werken.»

Veto: Hoe maken jullie je bekend bij de student?

Michaël Cauchie: «We hebben het Kopstukdebat georganiseerd en daar heel veel tijd en werk in gestopt. We hebben daar ook van geprofiteerd om onze werking bekend te maken. Zo zijn we er toch in geslaagd om een aantal mensen te interesseren om naar onze volgende vergadering te komen.»

De Schutter: «Dat was niet de eerste bedoeling van het debat maar het werkt wel. Er komen toch sowieso mensen op af die het van hier of daar gehoord hebben en eigenlijk wel geïnteresseerd zijn. We gaan wel niet tewerk zoals vele andere partijen. Daar is het vaak zo dat je inkom moet betalen, maar als je dan lid wordt, krijg je korting of mag je gratis binnen. Dat doen wij niet.»

Studenten

Veto: Werken jullie rond tipische studentgebonden thema's?

De Schutter: «Ik denk het wel. Je zou kunnen zeggen dat we werken rond problemen die studenten bezig houden. Dat zijn dan niet die thema's waar Loko (Leuvense Overkoepelende Kring Organisatie, nvdr) mee bezig is, maar meer algemeen. Zo hebben we dit jaar concreet gewerkt rond extreem-rechts en het Vlaams Blok. We hebben er veel over nagedacht hoe je dat moet aanpakken en we hebben het initiatief genomen om een groep op te starten waar men erover kan praten over de jongerenpartijgrenzen heen. We zijn tot een aantal gemeenschappelijke standpunten gekomen die we binnen enkele weken via de kranten gaan verspreiden.»

Cauchie: «We hebben echter ook wel lokale acties, bijvoorbeeld een fietsactie om de slechte situatie van eenrichtingstraten aan te klagen. Daar vragen we ook aandacht voor. Echt studententhemas zijn dat natuurlijk niet. Door de samenstelling van de groep kan je op een erg intellectueel niveau over die dingen praten. Het gaat wel over algemene thema's maar iedereen weet er toch vrij veel van af.»

De Schutter: «Soms werken we ook rond tipische studententhemas. Alleen was dat dit jaar gewoon wat minder het geval. Vorig jaar hebben we ons sterk geprofileerd rond de Jokerbeurs (een beurs voor mensen die bissen, nvdr). Het hangt er van af wat er op de politieke agenda staat en wat de mensen zelf aanbrengen.»

Veto: Wat vinden jullie van het voorstel van Mieke Vogels om niet-begeleide minderjarige asielzoekers op te vangen in gesloten centra?

De Schutter: «We hebben daar heel duidelijk stelling tegen ingenomen. We begrijpen wel het argument dat die kinderen moeten beschermd worden om te vermijden dat ze problemen krijgen of in de anonimiteit terecht komen. Waar we het niet mee eens zijn is dat ze daarom moeten opgesloten worden. Bescherming is natuurlijk goed maar de uitwerking is nogal luguber. Het is ten eerste al niet in overeenstemming met het Internationaal Verdrag van het Kind dat stelt dat kinderen helemaal niet mogen opgesloten worden. Ten tweede zijn er wel andere manieren om voor bescherming te zorgen. Je hebt open asielen, andere welzijnsinstellingen en centra voor bijzondere jeugdzorg. Het is mooi dat Mieke aan het probleem denkt maar haar oplossing is nogal drastisch en in onze ogen belachelijk.»

Cauchie: «Onze jongerenorganisatie is sowieso voor de afschaffing van alle gesloten centra, dus keuren we het zeker niet goed dat er kinderen in opgesloten worden. Nu zaterdag, 29 april, gaan we actie voeren in Steenokkerzeel. Eigenlijk is het een standpunt van heel Agalev dat we tegen gesloten centra zijn. Persoonlijk ben ik er echter nog niet uit hoe dat concreet zou moeten gebeuren.»

De Schutter: «Het is wel een serieuze kentering. Jong Agalev is lange tijd heel erg opgegaan in de moederpartij. De standpun-

“Bescherming van minderjarige asielzoekers is goed, maar de uitwerking van Mieke Vogels is nogal luguber”

ten waren bijna altijd dezelfde. Dit is een van de eerste keren dat we serieus ingaan tegen een standpunt van Agalev of van iemand van Agalev. Persoonlijk vind ik het heel goed dat zo iets kan. Nu Agalev in de regering zit is het nodig dat wij als jongeren ons in vraag blijven stellen en een standpunt links van de partij innemen. Veel mensen van de linkerzijde die op Agalev gestemd hebben, vinden dat de partij niet meer is wat ze vroeger was. Ze zitten in de regering en ze leggen hun idealen naast zich neer, zegt men.»

Kompromissen

Veto: Proberen jullie voor de radicaliteit te zorgen die de partij wat kwijt is?

De Schutter: «Wel, ik vind persoonlijk niet dat dat gebeurt is totnogtoe. Er zijn mensen die zeggen dat we niet moeten reageren omdat zo iets het feit dat Agalev minder links geworden is nog meer in de verf zet. Anderen zeggen dan weer dat we dat juist wel moeten doen om diegene die dat gevoel ook hebben op te vangen.»

Cauchie: «Ik denk dat Agalev door in de regering te zitten geen andere keuze had dan het regeringstandpunt te verdedigen. Het gaat steeds om compromissen en in het ene dossier geeft de ene wat toe en dan weer de andere. Dat is de konsequentie van met drie partijen te zijn. Als je alles onaantvaardbaar vindt waarin je niet helemaal je goesting hebt gekregen, dan werkt het niet. Je moet af en toe water bij de wijn doen; dat heeft de VLD ook moeten doen bij de regularisatie. Maar wij, jongeren, zitten niet in de regering, dus wij kunnen er wel op letten dat men niet te ver gaat in de compromissen.»

De Schutter: «Ik denk dat het goed is dat we als jongerenpartij blijven hameren op de originele partijstandpunten. Wij mogen ons niet in slaap laten wiegen.»

Veto: Vroeger had je het onderscheid tussen Fundi's en Realo's. Zitten er in de regering meer Realo's en bij jullie meer Fundi's?

Cauchie: «Dat onderscheid komt uit Duitsland en men heeft geprobeerd dat op Bel-

gië te projecteren. Hier is dat niet zo aan gelagen. Je hebt natuurlijk altijd verschillende strekkingen, mensen die meer fundamentalist zijn en mensen die meer realist zijn, maar er zijn nooit twee kampen geweest. Toen het regeerakkoord werd goedgekeurd waren er omper tegenstemmers. En daar waren de jongeren ook ruim vertegenwoordigd.»

De Schutter: «Bij Ecolo is dat onderscheid veel meer aan de orde.»

Veto: Wat is jullie relatie tot de milieubeweging in het algemeen en tot specifieke organisaties?

Cauchie: «We staan er in de eerste plaats onafhankelijk tegenover. Er zijn wel mensen bij ons die ook bij JNM (Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming, nvdr) of bij Gaia zijn, of die in een organisatie voor vluchtelingen of in wereldwinkels werken. Als organisatie hebben we er geen bindingen mee. Er wordt niet overlegd of zo.»

De Schutter: «We staan er wel voor open om samen met hen acties te ondernemen. Er komen nu eenmaal veel mensen naar ons die ook elders actief zijn of waren. Onze mensen zitten bij ons vanuit een sociale bekommernis. Dat versterkt de werking. Ze komen niet om door te groeien in de partij en een of andere portefeuille in de wacht te slepen. Na de verkiezingen zijn er wel veel leden bijgekomen.»

Cauchie: «Maar ook dat zijn vaak mensen die er al een tijdje over dachten, die al actief waren en dan uiteindelijk besluiten de stap te zetten. We zijn een partij met vrij weinig leden maar met veel sympathisanten. Bij ons moet men — in tegenstelling tot veel andere partijen — geen lid zijn om te mogen deelnemen aan vergaderingen of activiteiten. Zo trekken we veel mensen aan die zich willen inzetten maar lidmaatschap van een politieke partij toch een stap te ver vinden. We vragen het ook nooit zelf om lid te worden. Evenmin sturen we folders of brochures naar vrijwilligers zonder dat ze er om gevraagd hebben.»

Vingertje

Veto: Tot slot, wat betekent groen-zijn voor jullie?

De Schutter: «Leuke vraag. Voor mij gaat het vooral om de positieve boodschap. Dat doemdenken in de maatschappij wat toch bij velen leeft, vind je bij ons niet terug. Een tijdje geleden werd er in de televisie-journaals vlak na elkaar verslag uitgebracht over het kongres van de VLD en dat van Agalev. Dan merk je het cultuurverschil. Bij de VLD waren het overwegend mannen in een grijs pak en met een das, terwijl het bij ons één getier was van kinderen en kleuren. Dat positieve levensgevoel, dat dynamisme is belangrijk.»

Cauchie: «Men heeft nogal eens het beeld van Agalev als mensen die met het vingertje staan te zwaaien van dit mag niet voor het milieu en dat mag niet omwille van de werkgelegenheid. Maar beperkingen mag je niet als een hinderpaal zien. Het is niet omdat er kleurenfilm bestaat dat je niet meer in zwart-wit kan draaien. Zelfs met beperkingen kan je nog mooie dingen realiseren. Daar staan wij voor.»

Peter Mangelschots
Wouter Van Houtte

(foto Steven Van den Eede)

Wat doe je als er een uitwijzingsbevel in je brievenbus valt?

“Welke beslissingen jullie ook nemen, het heeft harde konsekwenties”

In Tienen hebben verschillende Roma-families het bericht gekregen dat ze 'uitgeprocedeerd' zijn en het land dienen te verlaten. Vluchtelingenorganisaties (zoals Gastvrij Gent en Open Grenzen) en het Provinciaal Integratiecentrum Vlaams-Brabant namen het initiatief om zaterdag de vluchtelingen samen te brengen. Er heerst grote onduidelijkheid bij deze mensen over hun toekomst en hun mogelijkheden.

tot wat je zou denken, klitten ze niet samen in getto's en treden ze niet op in groep. Ook in Slovaakije, het land waar Roma het meer dan elders hard te verduren hebben, komen ze niet op straat of verheffen ze niet eensgezind hun stem tegen xenofobie of hun economische miserie. De Slovaakse staat heeft altijd heel repressief opgetreden wanneer dit toch het geval was.

Aangezien de Roma-vluchtelingen in Tienen heel verspreid in de stad leven, probeerden vluchtelingenorganisaties als Open Grenzen en Gastvrij Gent de mensen bij

de deportaties deze keer op zéér humane wijze zal verlopen. Anderen stelden dat de regering de zigeuners zo vlug mogelijk buiten wil, onder druk van ekstreem-rechts.

De voorzitter haalde twee lijstjes tevoorschijn. Een lijstje met namen van mensen die de politie had aangeduid om uitgezonden te worden, een ander lijstje met de namen van Roma die misschien een kans maakten. Rolf Brugge maakte echter meteen duidelijk dat een aantal 'categoricên' vluchtelingen volgens de Vreemdelingenwet niet mogen uitgezonden worden:

zwangere vrouwen, gehuwden of samenwonenden waarvan één in een asielprocedure verwickeld is, vluchtelingen die met een Belg samenwonen op één adres.

Stap voor stap werden de mogelijkheden van de Roma op een rijtje gezet. Iedere vluchteling in de zaal werd aangespoord om voor zichzelf te beslissen of hij terug wil of in België wil blijven. "Laat ons niet in fabeltjes geloven. Gelijk welke beslissing jullie nemen, het heeft harde konsekwenties", waarschuwde de voorzitter. Een eerste 'oplossing' is de asielprocedure zelf, waarin de

mensen eventueel een tweede asielaanvraag kunnen indienen. Deze mogelijkheid staat echter alleen open voor asiellozers die 'nieuwe elementen' kunnen aanbrengen. Volgens de aanwezigen worden er immers fouten gemaakt in de behandeling van de asielaanvraag van zigeuners. Roma worden als groep gevisieerd en gediskrimineerd, terwijl de Konventie van Genève (die bepaalt welke vluchtelingen als 'politiek asiellozer' in aanmerking komen) onverminderd voor iedere vluchteling gelijk moet toegepast worden.

Jannette, de woordvoerder van de Roma in Tienen, merkte op dat de mensen beter zouden samenwerken en hun dossier liefst bij dezelfde advocaat zouden laten behandelen. Jannette: "Wie een tweede asielaanvraag indient, mag dat niet alleen doen. Je hebt dan te weinig informatie om je goed te verdedigen en de kans is groter dat Vreemdelingenzaken jullie vlugger onder psychologische druk zet." Toch wist Jannette meteen ook te zeggen dat de Roma niet gewend zijn om samen te vechten en op te komen voor hun rechten.

Illegaal

Voor een asiellozer die een brief in zijn bus krijgt om binnen tien dagen het grondgebied te verlaten, rest soms alleen nog de 'vlucht' in de illegaliteit. Mensen die illegaal in ons land verblijven stellen het vaak beter dan wanneer ze naar hun land zouden terugkeren. De illegaliteit heeft nochtans zware gevolgen. Illegalen verliezen hun rechten op alle sociale bijstand, bijvoorbeeld hun OCMW-steun, tenzij in gevallen van dringende medische hulpverlening. Vaak komen die mensen terecht op de zwarte arbeidsmarkt, waar ze worden uitgebuit tegen hongersalaries.

Op de vergadering werd geopperd om de Roma te laten onderduiken bij Belgische

gezinnen. Dit idee scheen al vlug onhaalbaar omdat zéér weinig gezinnen in Tienen bereid zouden zijn om vluchtelingen op te nemen. De laatste weken werd, met 'medewerking' van de Tiense burgemeester, een uiterst negatief sfeertje gekreëerd rond de Roma (zie artikel over rol van Stadsbestuur Tienen). Dat de scholen in Tienen zigeunerkinderen stevast afschepen als ze komen aankloppen om school te lopen, zal wellicht geen 'rolvoorbeeld' zijn voor de gezinnen in het stadje.

Iemand van Gastvrij Gent vroeg zich af of kerkasiel in de lijn der 'oplossingen' lag. In oktober vorig jaar verleende de Antwerpse Ufsia asiël aan een vijftiental uitgeprocedeerde families. Daarvoor stelde ze haar kapel open. Ook in Brussel en Luik werden toen dergelijke acties op het getouw gezet.

"Ik heb de eer U mede te delen ..."

In het vergaderzaaltje was men ervan overtuigd dat de politie nooit mensen uit een kerk zou halen. Bovendien is kerkasiel een manier om samen in groep te zijn en op die manier een politiek signaal geven van 'verzet'. Hoe, waar en voor hoe lang, gingen de vluchtelingenorganisaties deze week uitzoeken. Verschillende organisaties zullen aangesproken worden, ook de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko). De Sociale Raad van Loko zorgde de vorige academiejaren voor dat de KU Leuven het Arenberginstituut ter beschikking stelde voor vluchtelingen. De Sociale Raad werkte toen samen met de papierlozen die betrokken waren in het kerkasiel in Antwerpen en later in het schoolasiel in de Leuvense Freinet- en Steinerscholen. Er werden toen allerlei acties georganiseerd om de Leuvense studenten in contact te brengen met de vluchtelingen.

Toen het reportage-team van Veto gewag maakte om aan Sociale Raad voor te stellen dit jaar dezelfde actie te ondernemen voor de Tiense vluchtelingen, applausde heel de zaal. "Als de studenten iets organiseren, zetten ze er de vlam in", merkte een Roma op. Hij verwees naar de Praagse lenterevolutie, die voor een groot deel gedragen werd door studenten.

Bevallen

De Roma families gingen met elkaar in discussie over hetgeen op de vergadering was gezegd. Velen reageerden heel onzeker. Eén van de mannen zei dat het voor hem vreselijk moeilijk was om uit te maken wat hij zou doen, aangezien zijn vrouw pas was bevallen. Een andere Roma-man kloeg over het feit dat hij zijn advocaat maar niet kon bereiken. Hij had het honorarium van de advocaat al vooraf betaald en vroeg zich af of zijn dossier wel goed werd verdedigd.

Na de vergadering bleven op de stoep voor het kafee de families met elkaar verder discussiëren. Deze mensen gaan bange dagen tegemoet. Een lid van Gastvrij Gent vertelde ons dat er in de Roma-families 's avonds heel veel vodka wordt gebruikt, om hun ellendig lot enkele uren te vergeten. Nadien zingen ze liederen en huilen ze samen. De Roma in Tienen zullen meer dan ooit elkaars steun kunnen gebruiken.

Bart De Schrijver
Tom Van Wauwe

Cécile, Cécile, dans met mij de tango d'amore

(foto archief)

In september en oktober van vorig jaar deporteerde men Roma uit Gent kollektief met het vliegtuig. Onlangs lekte uit in de pers dat de regering van plan is om vijftienderd Roma-families zonder papieren op korte termijn het land uit te zetten, en de visumplicht voor Slovakien opnieuw in te voeren. In Tienen hebben 62 Roma-zigeuners uit Slovaakije al een brief gekregen waarin ze worden aangespoord binnen de korte dagen het land te verlaten. In een in het Slovaaks vertaald document dat Roma uit Tienen in de bus kregen, blijkt dat ook in Gent een gelijkaardige campagne op stap staat. In het document staat letterlijk: "Op 13 april 2000 is na een gesprek tussen Pascal Smet van Binnenlandse Zaken en de burgemeesters van Gent en Tienen beslist dat u uitgezonden zult worden uit het Belgisch Koninkrijk."

De Nederlandstalige niet ondertekende "uitwijzingsbrief" begint met: "Ik heb de eer U mede te delen dat de behandeling van uw asielaanvraag afgelopen is. Als gevolg van die negatieve beslissing dient U het land te verlaten." En verder: "Als blijkt dat U niet geïnteresseerd bent in dit aanbod, zal U op eigen initiatief de Schengen-ruimte op heel korte termijn dienen te verlaten. Indien Uw aanwezigheid op dat ogenblik nog steeds wordt vastgesteld, zal de Belgische Staat Uw effectief vertrek organiseren."

Nerveus

Er heerst grote verwarring onder de Tiense vluchtelingen over de waarde van de documenten die de Roma in de bus krijgen. Er zijn minstens vier verschillende versies in omloop, waarvan een Nederlandstalige brief, zonder briefhoofd en niet ondertekend. De handgeschreven brief in het Slovaaks eindigt met een sinisch "do videnia" (tot ziens).

Roma zijn niet gewoon samen op te komen voor hun rechten. In tegenstelling

elkaar te krijgen in een lokaaltje. De mensen zitten immers met heel wat vragen: Wat is onze situatie nu? Wat gaat er met ons gebeuren? Wat kunnen we juridisch ondernemen? Wat kunnen we eventueel samen doen tegen beslissingen van de regering? De medewerkers van Gastvrij Gent hadden zaterdag een zaaltje afgehuurd boven een jeugdkafeë aan de markt van Tienen. Aan één van de muren hing een blauw-groene vlag, met middenin een rood wiel: de vlag van de Zigeunergemeenschap. Tegen alle verwachtingen in, stroomde het zaaltje vol met families. Ook enkele jongeren van Tienen, de contactpersoon van het Provinciaal Integratiecentrum van Vlaams-Brabant en professor emeritus Lode Van Outrive (KU Leuven) zaten mee aan de vergadering.

Lijstjes

Het werd een rumoerige vergadering, de Roma bleken heel nerveus en onrustig te zijn. Rolf Brugge van Gastvrij Gent en zijn Slovaakse tolk hadden het heel moeilijk om de vergadering in de hand te houden. "Weet iedereen wat er de komende weken zal gebeuren en welke mogelijkheden hij heeft?" Toen de voorzitter deze vraag stelde, werden mensen emotioneel en begonnen door elkaar te roepen. Enig zicht op de juiste toedracht van de brieven die de Roma hadden ontvangen is compleet zoek, ook bij de vluchtelingenorganisaties aan tafel. Een medewerkster van Open Grenzen wist te vertellen dat de burgemeester van Tienen gezegd had dat 96 procent van de Roma uiteindelijk zal weg moeten. "De Belgische regering is al maanden bezig om nieuwe deportaties voor te bereiden. Ze zullen nu intelligenter te werk gaan dan vorige keer en verdeeldheid zaaien onder ons", merkte iemand op. Sommige mensen in het zaaltje hekelden de regering omdat ze sociale organisaties tracht te overtuigen dat

Provinciaal integratiecentrum klaagt Tiense vreemdelingenpolitiek aan

“Die mensen moeten hier weg”

Als reactie op de recente gebeurtenissen in Tienen heeft het Provinciaal Integratiecentrum Vlaams-Brabant (Pric) in een open brief aan SP-burgemeester Marcel Logist de negatieve houding aangeklaagd van het Tiense stadsbestuur ten opzichte van de Roma-gemeenschap. Haar politiek zou in de stad een klimaat van intimidatie en onverdraagzaamheid veroorzaken.

Een Vlaams dekreet van 1994 zegt dat in elke provincie een integratiewerking aanwezig dient te zijn, die het minderhedenbeleid binnen de provincie koördineert, ondersteunt en stimuleert. Het beleid heeft als centrale doelstelling een harmonieus samenleven tussen Belgen en etnisch-kulturele minderheden te bevorderen. Het Pric tracht al sedert 1992 de opvang en de begeleiding van minderheidsgroeperingen te ondersteunen. Daarnaast heeft ze een stimulerende rol voor de lokale overheid wat minderhedenbeleid betreft.

Naar aanleiding van de berichtgeving over de uitzijzing van de Slovaakse Roma uit Tienen heeft het Pric in persoon van voorzitter professor-emeritus Lode Van Outrive van de KU Leuven een open brief geschreven aan de minister van Binnenlandse Zaken Antoine Duquesne en Marcel Logist. Van Outrive vindt het vooral storend hoe zowel de nationale als lokale overheid zich fokust op Slovakken van zigeunerorigine die Tienen 'onveilig' zouden maken. Al sinds 1997 wordt bij het Tiense stadsbestuur nochtans aangedrongen om tot een positieve samenlevingsvorm te komen tussen Belgen en vreemdelingen.

Brandbommen

De open brief stelt verder dat het ondertussen duidelijk is geworden dat de beleids mensen van stad en OCMW enkel willen denken aan een uitzijzingsbeleid. Er wordt niet nagedacht over een toekomst

waarbij er zich wel vreemdelingen en Roma definitief kunnen vestigen in Tienen, schrijft de emeritus-kriminoloog. Weinig aandacht wordt besteed aan hoe de asielzoekers kunnen opgevangen worden in de gemeenten. In plaats daarvan beweert de burgemeester dat 96 procent van de vreemdelingen zal worden uitgeprocedeerd. Achter de uiteenlopende uitspraken op perskonferenties en vergaderingen schuilt slechts één idee: de Roma uit de gemeente wegstrijken.

Positief

Sinds kort worden de Roma in Tienen gekonfronteerd met straatterreur en racistische uitlatingen. Door voortdurend te fokussen op uitzijzing wordt er een negatief klimaat gekreëerd waarin velen een rechtvaardiging vinden om zich aggressief te gaan gedragen ten opzichte van de Roma. Het gaat vooral om groepjes jongeren die bij de mensen zelf gaan aanbellen en roepen dat ze weg moeten. Erger is dat men zich niet meer op straat durft begeven en dat kinderen schrik hebben om naar school te gaan. Tot echt fysiek geweld is het vooralsnog niet gekomen. Volgens de contactpersoon van het Pric in Tienen is de huidige situatie vergelijkbaar met de situatie van de Sikhs in Sint-Truiden in 1994. "Ook toen bleef het geweld aanvankelijk beperkt tot mondelinge agressie, maar is het konflikt uiteindelijk geëscaleerd

tot zelfs het gebruik van brandbommen," zegt de contactpersoon.

Professor Van Outrive wil dat de politieke verantwoordelijken in de eerste plaats de bevolking voorbereiden op een positief samenlevingsproject. Met het oog op de komende verkiezingen zou het beter zijn dat de democratische partijen een positieve visie op integratie en samenleven met vreemdelingen zouden verkondigen. Het huidige politiek klimaat heeft vooral te maken met de angst voor het Vlaams Blok. Volgens de contactpersoon van het Pric zijn er momenteel nog geen verkozenen binnen de Tiense gemeenteraad, maar op basis van de laatste verkiezingsuitslag zouden zij nu vijf zetels behalen. In plaats van met de

huidige politiek het Vlaams Blok de wind uit de zeilen te nemen, rolt men nu als het ware de rode loper uit voor ekstremerechts. Dat een goede samenwerking wel degelijk kan, tonen ervaringen van integratiediensten in andere gemeenten. In Diest bijvoorbeeld heeft zich een open samenwerking ontwikkeld tussen de verschillende betrokken partijen. "Daar is wel degelijk de wil aanwezig om tot een goede integratie te komen van de vreemdelingenbevolking," aldus de Tiense Pric-Contactman.

Tom Van Wauwe
Bart De Schrijver

Geachte,

Betreft: Binde van het legale verblijf

Ik heb de eer U mede te delen dat de behandeling van Uw asielaanvraag afgelopen is.

Als gevolg van die negatieve beslissing dient U het land te verlaten.

Indien U dit voor de organisatie van Uw vertrek wenst, kan U daarvoor beroep doen op een vereniging die onafhankelijk is van de Belgische Staat, namelijk I.O.M. (Internationale Organisatie voor Migratie). Deze kunnen U tevens een beperkte financiële of materiële bijstand verlenen.

Een aantal inlichtingen kan U op bijgaande folder terugvinden.

Als blijkt dat U niet geïnteresseerd bent in dit aanbod, zal U op eigen initiatief de Sobengen-ruimte op heel korte termijn dienen te verlaten.

Indien Uw aanwezigheid op dat ogenblik nog steeds wordt vastgesteld, zal de Belgische Staat Uw effectief vertrek organiseren.

Hoogachtend.

Jannette, woordvoerdster van de Tiense Roma

“De economische problemen van de zigeuners berusten op racisme, en dat is een politiek gegeven”

Wat denken de Roma zelf van het Belgische asielbeleid? Dat zij zich gestigmatiseerd en gediskrimineerd voelen en niet zomaar gevlucht zijn, heeft veel te maken met de ellendige situatie van hun volk in Slovaakije. Jannette, de woordvoerdster van de Roma in Tienen, geeft haar impressies.

Jannette is een Slovaakse Roma-vrouw en spreekt behoorlijk Nederlands. Zij is een van de gelukkige Roma-asielzoekers die hier een werkvergunning hebben gekregen. Ze volgde een VDAB-kursus en kon aan de slag in een beschutte werkplaats in Tienen. Elders had ze de grootste moeilijkheden om te solliciteren. Bij vele ondernemingen sloeg men de deur dicht wanneer men vernam dat ze van zigeunerkomaf is. Soms loochende ze haar afkomst en deed zich voor als een Tsjechische.

Het merendeel van de tientallen Roma-families in Tienen heeft geen enkel recht om legale arbeid te verrichten en is genoodzaakt te leven van de OCMW-bijstand, wat bij vele mensen dan vlug de idee ontlokt dat alle zigeuners profiteurs zijn.

Dat Slovaakse zigeuners over gans

Europa in diaspora leven, is niet onbegrijpelijk als men even kijkt naar de omstandigheden waarin deze mensen in hun thuisland moeten wonen, werken, naar school gaan en leven. In Slovaakije worden de Roma gekonfronteerd met een overall aanwezige rassenhaat. Jannette: "Op straat in hun wijken worden de Roma fysiek en verbaal aangevallen door skinheads. Ook de overheid bezondigt zich in haar werkgelegenheidsbeleid aan grove discriminaties. Ondanks de goede voornemens en beloftes van de huidige, nieuwe regering is niet veel veranderd aan de situatie. In de pers permitteren ministers het zich nog steeds om zich racistisch uit te laten over de Roma."

Diaspora

Vele Roma vinden hun situatie uitzichtloos, verkopen hun appartementjes en komen met de auto, met al hun hebben en houden, naar West-Europese landen. Roma die hier een 'njet' krijgen op hun asielaanvraag, keren terug en zien hoe hun appartementjes dan door de overheid in beslag zijn genomen. Geen enkele opvang is voor deze mensen voorzien in Slovaakije. Veto: Kent u veel mensen die vrijwillig terugkeren naar Slovaakije?

Jannette: «Ik ga u het voorbeeld geven van mijn tante. Zij had een negatieve beslissing gekregen over haar asielaanvraag, maar ze had wel het recht binnen vijftien dagen beroep aan te tekenen bij de Vaste Beroepscommissie. Mijn tante wilde echter niet terugkeren. Ze is dan direct naar Brussel gegaan en heeft voor de tweede keer asiel aangevraagd. Dat is mislukt. Uiteindelijk is ze dan toch teruggekeerd naar Slovaakije. Nu is ze opnieuw hier omdat het probleem daar zich steeds herhaalt.»

«Ik moet wel zeggen dat vele vluchtelingen in verwarring worden gebracht door verkeerde informatie, bijvoorbeeld van het OCMW. Asielzoekers die een negatief antwoord hebben gekregen en om hulp gaan vragen bij het OCMW krijgen als antwoord dat ze België toch moeten verlaten binnen vijftien dagen. Dat is niet waar. Die mensen hebben nog recht op vijftien dagen om in beroep te gaan tegen de beslissing, maar men zegt simpelweg dat ze weg moeten.»

Stigma

Veto: Wat vinden de Roma zelf van het asielbeleid?

Jannette: «Persoonlijk ken ik geen enkele Roma die als politiek vluchteling erkend is. Men zegt ook dat men alles grondig zal be-

kijken, maar ik heb het gevoel dat dat niet gebeurt. Volgens mij liggen de dossiers van zigeuners op Vreemdelingenzaken op een aparte stapel. Kijk maar naar ons. Eerst krijgen we een negatief advies, dan een positief en dan weer een negatief. Momenteel zijn we aanbeland bij de Vaste Beroepscommissie. Onze advocaat zei ons nochtans dat in ons verhaal geen enkele tegenstrijdigheid voorkomt. Hoe kan dat dan?»

Veto: Jullie voelen blijkbaar aan dat de Roma als groep gestigmatiseerd worden als zijnde 'economische vluchtelingen', die geen reden hebben om hier asiel te krijgen.

Jannette: «Er is wel degelijk een economisch probleem in Slovaakije, maar dat probleem hangt samen met het racisme. De basis van de economische problemen van de zigeuners is juist het racisme, en dat is een politiek gegeven. Als ik terugkeer naar Slovaakije zal ik nooit aan werk raken.»

«Wij zitten nu ook in de regularisatieprocedure en wij hebben goede documenten die we kunnen voorleggen. Normaal gezien moeten wij dan volgens de wet een positief advies krijgen. Ik heb heel veel schrik dat ik een negatief advies krijg.»

Bart De Schrijver
Tom Van Wauwe

Een, twee, drie: een triptiek die beweegt

Stuart Sherman, *Grand Magasin* en Jérôme Bel: drie gestoorde vorsten annex performance-kunstenaars vormen Triptiek. Hun première vond vorige week plaats in het kader van het Gentse Time-Festival. Later dit jaar is deze dure, maar mooie productie onder meer in Parijs en Berlijn te zien, deze week al in Leuven, voor klapstuk.

Goed

Stuart Sherman concentreert zich op de misschien gestoorde, maar welzeker goede vorst Jezus van Nazareth. Hij noemt zijn luik *De staties van het kruis, of, de passie van Stuart* en tovert aan de hand van schijnbare details een matig apokrief uit zijn koffer, een soort economische variant van de evangelische kanon. Sherman is gekleed in een wit hemd in plaats van een albe; hij grijpt naar een sjaal die de stola vervangt. De man draagt een baseballpetje in plaats van een mijter, hij breekt een varkenspoot en geen brood. Zijn staf lijkt op een pizza-schep, het altaar is een frisdrankautomaat. In de geschiedenis van de New-Yorkse avantgarde bekleedt Sherman (1945) niettemin een aparte plaats. Al sinds de jaren zeventig roert deze pionier gedreven en ongenueerd in de potjes woordkunst, film, teater en performance. Zijn geëtaleerde objecten zijn absurde kunststukjes die door zijn murmelend handenspel tot leven worden gewekt. Ze krijgen een symbolische betekenis in zijn bevremdende, welhaast kinderlijke universum.

Beter

Met klok en bel vullen François Hiffler en Pascale Murtin, samen *Grand Magasin*, zestig momenten die elk tot zestig seconden kunnen duren; de volgorde en de duur ervan zijn willekeurig en door het lot bepaald.

Zeventien seconden denken aan een sigarenmaker uit Cuba bijvoorbeeld, twintig seconden mentaal transport naar het midden van de oceaan naar een olieplatform of nog beter: twintig seconden denken aan moeder. Aan het begin wordt er voornamelijk gedacht, naar het einde toe meer bewogen of gekropen. Deze 'bewegingen' hebben ongetwijfeld te maken met melancholie: het vullen van (de) tijd, het verliezen van het bewustzijn en korte dagdromerijen. Ze zijn evenwel vooral hilarisch.

Best

Is de performance nu wel of niet van hem? Dat kan alleen maar Jérôme Bel zijn, enfant terrible van de hedendaagse dans. *Titel onbekend* opent met een minuut dramatische cartoonmuziek in het donker. Het licht floept aan, achter een zwart schermje verschijnt een danser of een danseres: je ziet het niet meteen met die blonde pruik. Hij of zij draagt voorts een mannenhemd, een broek en sportschoenen. Gestoorde vorsten en vorstinnen als Adolf Hitler, Michael Jackson, Napoleon en Marilyn Monroe worden uitgebeeld. Later wordt een plakbandlijn op het podium op acht stappen afgepast. Daar wordt een stoel gezet. De danser verdwijnt achter het zwarte scherm, komt weer tevoorschijn en meet opnieuw. De stoel lijkt nu op zeven-en-een-halve pas te staan. Je begrijpt er niets van, tot twee dansers, een man en een vrouw, op het podium blijken te staan. *Titel onbekend* kan beschouwd worden als het beste paneel van de triptiek. In zijn mentale work-out dwingt Bel mensen tot nadenken over gender en meer algemeen identiteit. Deze Fransman werkte ook al op de geest met voorstellingen als *Nom donné par l'auteur* (1994), *Jérôme Bel* (1995), *Shirtology* (1997) en *The Last Performance* (1998). In al zijn spaarzaamheid en konseptualiteit is de performance erg mooi en vol humor. Nog dit: de voorstelling is van Xavier Le Roy.

Ward Daenen

Stuart Sherman, *Grand Magasin* en Jérôme Bel performen *Triptiek*, woensdag drie en donderdag vier mei om 20.30 uur in de Brandweerkazerne. Reservatie en info: Stuc, tel: 016/20 81 33.

Sint-Lukasstudenten draaien road-documentaire over Cuba

Cuba, waar de wegen zich scheiden

Een half jaar geleden: de studenten film aan de Hogeschool Sint-Lukas krijgen de opdracht een film te maken over een eiland. De keuze wordt vrijgelaten. Drie van hen slaan de handen in mekaar en kiezen voor Cuba. Enkele maanden later ligt hun road-documentaire 'Cuba Crossroads' op de montagetafel.

Voor een prospectie was er geen geld. Als voorbereiding werden een heleboel mensen geïnterviewd die op het Caraïbische eiland verbleven hebben. Tijdens die gesprekken kwam steeds dezelfde gedachte bovendrijven: Cuba bevindt zich op een scharniermoment in haar bestaan. Het kommunisme ligt in de balans met het kapitalisme van de harde dollar. De breuklijnen worden steeds dieper getrokken. Toeristen en autochtone bevolking worden het liefst ver uit elkaar gehouden. De kloof tussen de rijke Cubaan, die leeft van het toerisme en de arme Cubaan, die leeft van overheidssteun, deint verder uit.

Santiago

De drie Sint-Lukasstudenten, Jente, Kevin en Philip, waren blij dat ze de film nu konden draaien, nog voor het land zich helemaal heeft opgevoerd aan de lusten en wenken van de buitenlander, voor het zijn sjarmes verloren heeft. De vakantiebrochu-

res voorspellen weinig goeds. Toeristen maken zich op om er hun land van te maken. Maar eerst wilden de drie er nog hun film draaien.

Res in Cuba, volgen de filmmakers de historische 'revolutie-roete' van Oost naar West, van Santiago de Cuba naar Havana. Jaren geleden vormde Santiago de Cuba de beginlokatie voor het strijdtooneel. Van daaruit trokken de revolutionairen het hele land door. De drie volgen in hun denkbeeldige spoor, evenwel niet met de bedoeling de zegetocht over te doen met het oog op bekering.

De belangrijkste invalshoek van de film is het transport. De film kan gerust betiteld worden als een road-documentaire. Het eerste transportmiddel is de trein of wat ervoor moet doorgaan: een wagon met enkele zitbanken. Wel interessant zijn de medepassagiers. Zij hebben elk hun reisdoel, elk hun verhaal. Het eerste gedeelte van de tocht voert de drie door het arme oosten van het land. Achter de treinraampjes schuiven dorpjes voorbij waar de tijd lijkt stilgestaan te hebben. De revolutiesfeer van veertig jaar geleden hangt er nog steeds. De bevolking leeft er nog helemaal voor het land en hunkert niet naar een modernere samenleving.

Na de trein gaat het verder per vrachtwagen. Het transportmiddel dat bij uitstek aantoonde dat het kommunisme kan werken. Je zet je langs de kant van de weg en wacht — in het gezelschap van vele ande-

ren — op een langsrijdende kamion. In een gamele laadbak met veel te veel medepassagiers, gaat het richting Trinidad.

Langzamerhand wordt het toeristische Cuba zichtbaar. Het Cuba van de toekomst dat zich eerst richt op de buitenlandse toerist en pas dan op de eigen bevolking. De dualiteit begint door te dringen: aparte ziekenhuizen voor toeristen, aparte bars, aparte taxi's. Apartheid lijkt hier dichterbij dan de revolutie.

Havana

Twee weken na hun vertrek, arriveren de drie in Havana. Twee miljoen inwoners maken Havana de naam grootstad waardig. Een belangrijk vervoermiddel hier is de uit China geïmporteerde fiets. Twee kommunistische machten reiken elkaar de hand. Ook taxi's vullen het straatbeeld. En weer met veel interessante mensen want de meeste chauffeurs doen dit maar als bijbaantje. Overdag zijn ze advokaat, verpleger of onderwijzer. Havana is een wereld van verschil met Santiago. Wat blijft, is de gastvrijheid. Als blanke word je geregeld aangeklampt door iemand die je een fles

rum wil verkopen of je wil meenemen naar zijn huis.

Voor de drie is het het einde van de reis. Moe, geld op, maar met een schat aan pellikule. Veel materiaal dat de Cubaanse overheid liever niet toont. Maar dat is het grote voordeel geweest van de kleinschaligheid van het project. *Cuba Crossroads* is dus ook een beetje een guerrillafilm geworden. De drie hebben elk hun persoonlijkheid en dat spreekt uit de film. Het is een heel eigen kijk van een land vol tegenstellingen, een land op een kruispunt van zijn bestaan. Je hoeft geen Cuba-adept te zijn om dat te kunnen smaken.

Peter Mangelschots

Cuba Crossroads speelt op dinsdag 9 mei om 20 uur in de Stuczaal.

Afrikaanse schoonheid op het witte doek

Een donkere blik kijkt een tikje weemoedig de voorbijgangers aan in de straten van Leuven. Hij is afkomstig van de ebbehouten schone Mariam Kaba die met haar gezicht de affiches van het Afrika Filmfestival siert. In zeven Brabantse steden kan je deze dagen proeven van het beste dat de Afrikaanse en Arabische film te bieden hebben. Als je tot de gelukkigsten behoort wiens blik op de wereld niet belemmerd wordt door een stapel kussens of een pc-scherm, kan je afzakken naar Pangaea, het Stuc, het Vlaams Filmmuseum of de Studio's. Voor de anderen is dit een goede reden om zich even uit de greep van eksamenkoorts te wringen.

In 1996 vertoonde de Leuvense Deredewereldraad vier Afrikaanse films als een bijdrage tot de actie 'Vierkant voor Afrika'. De raad probeerde toen al een tiental jaar wereldfilms onder de aandacht te brengen en die pogingen kwamen in een stroomversnelling door de bescheiden programmerie voor 'Vierkant voor Afrika' en het bezoek van enkele bekende sineasten. In de volgende edities zwermde het initiatief uit naar Dilbeek, Diest, Aarschot, Tervuren, Haacht en Brussel. Samenwerking met Cinema Novo in Brugge en Focus op het Zuiden in Turnhout, bracht in een tijdspanne van vijf jaar honderdvijftig films op de affiche. Het festival verwierf nationale en internationale werkklank en telde vorig jaar meer dan drieduizend bezoekers.

De organisatoren geloven in de sensibiliserende kracht van de film en willen dat Afrika getoond wordt door Afrikanen en niet door een Westerse bril. Om een zo ruim mogelijk publiek te bereiken, zorgden ze voor diversiteit in het programma en in de lokaties. Pangaea toont elf documentaires, in het Vlaams Filmmuseum zijn twee oudere producties — *Bal Poussière* en *Tokèndé* — te zien en het Stuc nam een Kongolese en een Mauretaanse kortfilm op in de reeks New Harvest. Het leeuwendeel van de films kan je in de Studio's bekijken, waar ook de openingsvoorstelling en de slothapening doorgaan.

La vie sur terre uit Mauretanië en *La petite vendeuse de soleil*, een Senegalese productie, openen het festival in Leuven. Abderrahmane Sissako, de sineast van *La vie sur terre*, vertelt het verhaal van zijn tocht naar Sokolo, een dorpje in Mali, waar

hij zijn vader gaat opzoeken. In *La petite vendeuse de soleil* probeert een tienjarig meisje in de straten van Dakar kranten aan de man te brengen. Ondanks de tegenkantingen van de andere krantenverkopertjes, jongens die geen meisje in hun midden dulden, heeft ze succes.

Er volgen nog meer couleur locale en sociale kritiek, in de vorm van documentaires, kortfilms en andere prenten. Wie eindelijk eens wil uitvissen wiens hoofd er op zijn t-shirt van Rage Against The Machine staat, kan de documentaire *Tatu, Che in Congo* bekijken. In 1965 trok Che Guevara uit Cuba naar Congo, waar hij de toen nog zo goed als onbekende Kabila ontmoette. De film bevat unieke getuigenissen, tot op de dag van vandaag geheim gehouden beelden en ongepubliceerde notaboekjes van Che. Kritische Belgische burgers kunnen zich wagen aan het tweedelige *Patrice Lumumba*, gebaseerd op de boeken van Ludo De Witte, *Crisis in Congo* en *De moord op Lumumba*. Na de film volgt een gesprek met De Witte.

Wereldvreemd

Het Congo van Lumumba wordt eveneens geëvokeerd in de muzikale documentaire *Abo, une femme du Congo*. Léonie Abo was de vrouw van Pierre Mulele, minister van Onderwijs onder Lumumba. De film getuigt over de weg die Léonie aflegde, van de langzame politieke bewustwording van een wereldvreemde boerin en haar emancipatie als vrouw, tot haar deelname aan de volksbeweging en het verzet in de woelige jaren zestig in Congo. De getuigenis van Abo is niet alleen uitzonderlijk omwille van wat zij meegemaakt heeft, het is ook nog eens buitengewoon dat een vrouw in Afrika durft te getuigen. De traditie wil dat enkel mannen het woord nemen, vrouwen spre-

ken niet over hun ervaringen. Oumou Sangaré, een van Afrika's belangrijkste zangeressen, bezingt in de film het leven van Abo. Rode draad in haar muziek vormen de strijd van vrouwen in een patriarchale maatschappij en de conflicten tussen het traditionele en het moderne. Haar bijdrage maakt *Abo, une femme du Congo* tot een dialoog tussen de Afrikaanse kunst en geschiedenis.

Politiek en sociaal stekelige onderwerpen vind je niet alleen in documentaires. Tussen de 'gewone' films vind je het portret *Mobutu, roi du Zaïre* en een kortfilm over de straatkinderen van Kinshasa, *Mwana Mboka, de zoon van het land*. De Amerikaanse prent *Slam* snijdt het onderwerp rap aan met het

verhaal van een zwarte rapper, pacifist en dichter, die in Washington de gevangenis in vliegt wegens het bezit van marihuana. *Zone rap* is een documentaire over de hiphopbeweging die vanuit de VS naar Europa en Afrika overwaaid, waar jongeren rapend hun moeilijkheden uiten en de moed vinden zich er doorheen te slaan. De boodschap is dezelfde: rap die weigert zich te onderwerpen aan de dictaten van de muziekindustrie, is een uiting van vrijheid.

Vriendschap

Enkele films verkennen het raakvlak tussen Noord en Zuid, en het koloniale slagveld waarin deze ontmoeting uitmondde. Tegen de achtergrond van de Franse bezetting van Algerije en de repressie van de vrijheidsstrijders van het FLN, speelt een verhaal van vriendschap in *Le cri des hommes*. De relatie tussen de twee landen vormt ook het decor van *Vivre au paradis*, waarin een Algerijnse bouwvakker zijn gezin naar Frankrijk haalt in de hoop hen een beter leven te geven. *Lazarus* brengt het probleem van de Afrikaanse kindsoldaten subtiel in beeld. Een kinderloos koppel hoopt een driejarige Aziatische peuter te adopteren maar wordt gekonfronteerd met een veel ouder Afri-

kaans kind. Migranten en vluchtelingen laten hun stem horen in de kortfilm *Premier Noël*. Een zevenjarig Tunesisch jongetje komt aan in Frankrijk en hoort voor het eerst over de kerstman.

Het Afrika Filmfestival wil echter meer dan het zwarte continent op het witte doek brengen, het wil ook een forum bieden voor discussie over de Afrikaanse film. Zo vertelt *Bye bye Africa* de moeilijkheden die een Afrikaanse sineast ondervindt bij het draaien van een film. De filmmaker vertolkt de hoofdrol en verkent zo de grenzen tussen documentaire en fictie. Op de openingsvoorstelling in Leuven volgde een rondetafelgesprek over de toekomst van de Afrikaanse film. De vertoning van *Les diseurs d'histoire*, over de huidige stand van zaken in de Afrikaanse filmwereld bood de achtergrond voor een debat tussen enkele Afrikaanse sineasten over de toekomst van de Afrikaanse film. Organisatoren, filmverdelers en -producenten reageerden en staatssecretaris voor Ontwikkelingsamenwerking Eddy Boutmans hield een slottoespraak.

Op 13 mei wordt het festival in Studio 2 afgesloten met de kortfilm *Aghuy* en het Zuid-Afrikaanse paretje *Pallas*. Achteraf kun je van de veertiendaagse ontdekkingsreis bekomen bij een natje en een droogie, geserveerd door stad Leuven en Oxfam Wereldwinkels. Na een avondje blikverruiming in de cinema zal je stapel blokvooer ongetwijfeld wat kleiner lijken.

Annelies Decat

Programma Afrika Filmfestival

Dinsdag 2 mei

- Tatu, Che in Congo (Cuba), 20 uur, Pangaea
- Abo, une femme du Congo (Burkina Faso), 20 uur, Pangaea

Woensdag 3 mei

- Chef! (Kameroen), 20 uur, Pangaea
- Bal Poussière (Ivoorkust), 14 en 20 uur, Vlaams Filmmuseum, L. Vanderkelenstraat 30

Donderdag 4 mei

- Moord op Lumumba (België), 20 uur, Pangaea

Vrijdag 5 mei

- Mobutu, le roi du Zaïre (België), 20 uur, Studio's
- La sueur des palmiers (Egypte), 22.30 uur, Studio's

Zaterdag 6 mei

- Slam (VS), 20 uur, Studio's
- Alger-Beyrouth pour mémoire (Algerije), 22.30 uur, Studio's

Zondag 7 mei

- Bye bye Africa (Tsjaad), 14 uur, Studio's
- Le cri des hommes (Algerije), 16 uur, Studio's
- Lazarus (Polen/GB), 20 uur, Studio's
- Vacances au pays (Kameroen), 22.30 uur, Studio's

Maandag 8 mei

- Tango ya ba wendo (Congo) en Zone Rap (Senegal), 20 uur, Pangaea
- Mwana Mboka (Congo) en La vie sur terre (Mauretanië/Mali), 20 uur, Stuc
- La falaise (Marokko) en L'autre (Egypte), 20 uur, Studio's
- Lumière noire (Mauretanië), 22.30 uur, Studio's

(mf)

Het programma van volgende week zal je in de volgende Veto kunnen lezen.

De documentaires in Pangaea kan je gratis bekijken. In het Vlaams Filmmuseum betalen studenten 25 frank per film en in de Studio's 200 frank. Een abonnement voor vijf films in de Studio's kost je 700 frank. Traditiegetrouw betaal je in het Stuc met Stuckaart 100 frank in voorverkoop, 125 aan de kassa. Zonder stuckaart kost een film je respectievelijk 150 en 175 frank.

AFRIKA FILMFESTIVAL

Leuven • Aarschot • Diest • Dilbeek • Haacht • Tervuren

LEUVEN

28 april - 13 mei

STUDIO
PANGAEA
STUC

VLAAMS FILMMUSEUM

meer info: tel.: 016/35 09 50 • www.l-brabant.be/afrikafilm

een organisatie van
vzw Film en Cultuurpromotie, ism dederewereldraad en Cultureel Centrum Leuven

Joost Zweegers (Novastar) over roem, en bakvissen en "the battle of the festivals"

"Ik zou niets liever willen dan dat Europa op de knieën gaat"

Het is nog bijna nooit vertoond in België, een hype zoals Novastar nu over zich krijgt. We hebben Clouseau natuurlijk wel gehad, de knappe zanger en bijhorende gillende meisjes. Deze keer is het net iets anders: de verovering van Europa komt eraan en als we de producer van het debuut mogen geloven ligt ook Amerika binnen handbereik. Voorlopig speelt Novastar nog voor een honderdtal studenten in een uitverkochte Stuczal.

Hij had iets goed te maken na het afgelaste konsert van 23 maart. Het was dan ook een op revanche beluste Joost Zweegers die twee weken later zijn opwachting maakte, vastbesloten om het publiek waar voor haar geld te geven. Met drie bisrondes waarin onder andere een akoestische versie van The Police's *I can't stand losing you* kweet hij zich meer dan behoorlijk van zijn taak. Een laaiend entoesiast publiek kreeg er geen genoeg van en bleef schreeuwen om meer. Opvallend trouwens hoevel bakvissen plotseling het Stuc ontdekt hadden. Gelukkig bleef de veel te warme zaal het bekende dienen en flauwvallen bespaard.

Jaloers

Joost Zweegers: «Pas op. Gillende meisjes zijn er ook al hoor, maar vandaag waren ze alleen maar naar het podium aan het staren. Van jaloerse vriendinnen heb ik gelukkig geen last, maar ik lijd wel onder de vele telefoontjes. Ik heb al een paar keer mijn telefoonnummer moeten veranderen. Voor de rest valt het allemaal wel mee. De drukte eromheen is leuk, maar er wordt veel verwacht, dat wordt zo opgedrongen. Ik verwacht niet dat iemand iets van mij verwacht en toch gebeurt dat.»
Veto: *Nee, het overdeven proporties aan?*

Zweegers: «Ja. Vanavond zit ik zelfs in TerZake — kan je nagaan. Het is eigenlijk *slightly over the top* dat ze ook mijn producer interviewen, maar aan dat soort dingen kan je nu eenmaal niets doen. Ik vind al die aandacht wel tof, maar soms gaat het een beetje ver. Er zijn mensen die mij dat kwalijk nemen. Dan krijg je zo'n reactie dat je echt wel te ver gaat. Maar je hebt dat zelf niet in de hand.»

«Dat is er het rare aan: er gebeurt van alles om je heen, maar ik blijf gewoon Joost. Ik doe altijd maar hetzelfde zoals ik het al vijf jaar doe. Je zou er ook op kunnen springen en het uitbuiten, maar dat doen we niet. We doen pakweg tien procent van de aanvragen die we krijgen. Dat gaat van tv tot radio, maar er zijn zelfs aanvragen om op het dak van VTM te gaan spelen met kamera's en zo. Tien procent van wat gevraagd wordt, doen we en dan nog zitten we gewoon nooit meer thuis.»

Veto: *Volgens John Luongo, je producer, word je een wereldster.*

Zweegers: «Dat zijn zijn woorden, man. Amerikanen. Pas op, hij staat er wel erg achter: hij heeft de remix gedaan, heeft daarna een single-edit en de mastering gedaan op eigen kosten. Hij is vrij ver gegaan voor de job die hij als remixer deed. Al die remixes heeft hij echt uit liefde voor de

muziek gemaakt, voor peanuts gewoon. Die mens geloof dat echt, maar het zijn wel zijn woorden.»

Ding

Veto: *Live cover je God van John Lennon. Heeft het een speciale betekenis voor jou, dat zinnige "I just believe in me"?*

Zweegers: «Nee, dat is toeval. Het verhaal van God is dat ik dat nummer al heel lang thuis speel. Ik heb het altijd live willen spelen maar het paste nooit in het concept van een groep. Totdat ik dan mijn eigen ding ging doen en dacht van: ja, ik doe maar waar ik zin in heb. Ik wil gewoon een nummer spelen. Het is eigenlijk een vrij ouderwets nummer maar ik wil dat spelen, punt uit. Die tekst is eigenlijk niet tekenend voor iets. Bepaalde mensen zien het wel zo. Mensen die mij al lang kennen.»

«Vaak gebeuren dingen als je ze niet meer verwacht. En misschien is dat omdat je er dan niet op gefokust bent. Je kan je zo hard op iets fixeren dat het niet meer lukt. De dag dat ik dat niet meer deed, is het gebeurd. Toen ik gewoon mijn eigen ding ben gaan doen, lukte het plots. Ik heb op de rand gestaan dat ik dacht dat het niet meer zou gebeuren zoals ik het altijd heb gewild, maar het is toch nog goed gekomen.»

Gek

«Ik was altijd heel bang voor het tipisch Belgisch scenario: een single, een beetje airplay, wat optredens en dan niets meer. Daarom heb ik nooit getekend bij een Belgische platenfirma maar bij een Amerikaanse firma, Warner Bros. Ze deden ook voor de eerste keer *local signings* en dan geen vijftientwintig maar enkel Anneke Pierlé, Zita Swoon, en mij dus.»
Veto: *De Evil Superstars zaten ook bij een buitenlandse firma. Iedereen weet wat er met hen is gebeurd.*
Zweegers: «Ik maak gewoon muziek. Je zult mij nooit horen zeggen dat ik het ga maken, integendeel: ik maak gewoon muziek. Dat Europees verhaal is heel tof: die landen brengen dat uit, ik ga daar naar toe, te gek, maar meer verwacht ik daar niet van. Ik mag al meer dan blij zijn om wat ik nu in België heb: zes weken op nummer één, op alle radio's gedraaid worden, dertigduizend cd's verkocht op een maand tijd. Met een debuutplaat is dat nog nooit gebeurd.»

«Het Europees verhaal is gebaseerd op de heisa in België. En dan bedoel ik niet de mediaheisa maar de effectieve — zo gaat het nu eenmaal — verkoop, en dat is natuurlijk een groot verschil. Dan telt België opeens mee, dan schieten de mensen overall wakker: ze luisteren naar de plaat, vinden die goed, te gek. En dan begint het te lopen.»

Toestanden

«Dat is anders dan beginnen roepen dat je het helemaal gaat maken, terwijl je eigenlijk geen fundering hebt. Het is wat de pers er van maakt. De Evil Superstars hebben nooit dertigduizend cd's verkocht op een maand tijd. Bij hen was het zo dat honderdduizend man naar een konsert wou komen kijken, die vonden het allemaal fantastisch, maar niemand kocht de plaat. En dat is dan natuurlijk een grote kater. Mijn kater zal ook nog wel komen, hier of daar, maar ik heb niets te verliezen. De cd komt nu overal uit. In mei begint de

eerste promotie: dat gaat van Duitsland, Portugal, Spanje tot Scandinavië.»

Veto: *Met het succes van je debuut in het achterhoofd wordt het wel moeilijk om die te evenaren. Geen schrik van het tweede-plaats-syndroom?*

Zweegers: «Tja, maar daar ben ik nu nog niet mee bezig hoor. Uiteindelijk maak ik die muziek niet om die heisa te hebben. Ik maak die heel naturel voor mijzelf en juist daarom denk ik dat het zo'n succes is. Er is ook geen imago aan verbonden, geen show, weetjewel. Het is soms zelfs wat te saai op

"Er zijn zelfs aanvragen om op het dak van VTM te gaan spelen."

het podium. Er gebeurt niet genoeg. Als er een imago aan vasthangt dan zou ik een hoop grappen maken en op die manier proberen te skoren.»

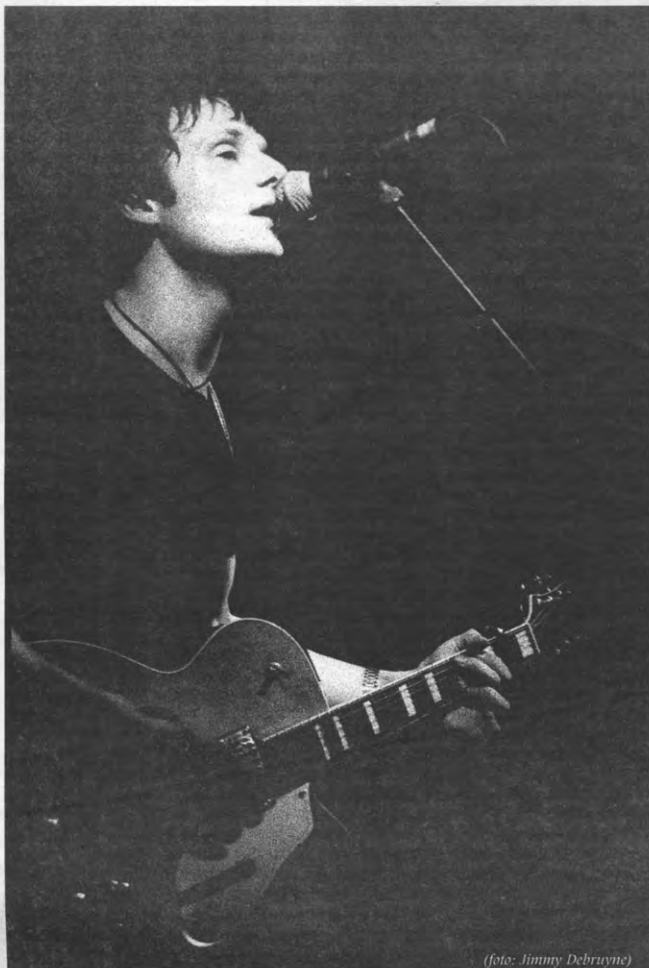
«Je moet het allemaal niet te serieus nemen. Het is gewoon muziek maken en door deze toestanden krijg ik een hoop kansen en dat is fantastisch. Ik heb er altijd van gedroomd, maar het is niet meer en ook niet minder. Elke dag is een nieuwe dag.»

«Ik zou niets liever willen dan dat Europa op de knieën gaat, daar ben ik eindelijk in. Soms is die aandacht wel vervelend — ik word al begaapt en zo — maar als het mij toestaat de muziek te maken die ik wil en waar ik wil, dan is dat wel te verteren. Het betekent ook dat je grote festivals kan doen en in toffe televisieprogramma's kan komen en dat geeft een enorme kick.»

Veto: *Vreemd genoeg sta je voorlopig nog niet op de affiche van Werchter.*

Zweegers: «Ik sta of op Werchter, of op Beach Rock. Eén van de twee. Liefst had ik op vijf, zes mooie festivals gespeeld, maar ze willen er allebei graag mee uitpakken, hetgeen logisch is, want de mensen willen dat graag zien. En dan hebben ze natuurlijk allebei hun restricties: als je bij ons speelt, mag je dat of dat niet doen. Dat vind ik heel jammer, maar het is nu eenmaal zo. Ik zou ze graag allebei doen.»
«Op Werchter staan een heleboel Belgische groepen, dus dan is het wel moeilijk om er echt uit te springen maar op Beach Rock is het dan vaak weer iets platter. Aan de andere kant kan het mij eigenlijk niet zoveel schelen. Als je speelt, speel je.»

Matthieu Van Steenkiste

(foto: Jimmy Debruyne)

Pumpkin Records

Tiensestraat 205
3000 Leuven
Tel 016/20 44 85 Fax
Open 13u00 - 18u30
Gesloten 20u - en Donderdag

IMPORT-SPECIALZAAK
UNIEKE SFEER & LAGE PRIJZEN

Geschrift teater over betoverende puberfantasiëën

Op 21 april ging *Meisje Niemand* in première, een voorstelling van jongeren-teater fABULEUS. Nadat er vorige jaren hoge ogen werden gegooid met twee dansvoorstellingen en zowel Brecht als Kafka op de scène kwamen, was het nu de beurt aan het regisseursduo Ruth Joos en Dirk De Lathauwer. Zij bewerkten het jeugdboek 'Meisje Niemand' van Tomek Tryzna tot een jonge, dynamische teatervoorstelling.

Dat een boel jongeren gepassioneerd bezig (willen) zijn met teater, ziet men al jaren bij Victoria in Gent. Maar ook in Leuven broeit het. fABULEUS biedt al enkele seizoenen jongeren de kans om onder professionele begeleiding een goede dans- of teatervoorstelling neer te poten. Jongeren die bereid zijn om al hun vakantiedagen en weekends op te offeren aan repetities om dan nog eens een half jaar te gaan toeren, komen in aanmerking. De audities, opgevat als een periode van verschillende workshops, beslisten uiteindelijk welke vier kandidaat-acteurs deze keer de gelukkigen zouden worden. Naast de uiterste gemotiveerdheid van de acteurs, vergde *Meisje Niemand* ook een grote motivatie van het regisseursduo, die het (niet bepaald dunne) boek van de Poolse auteur Tomek Tryzna bewerkten. Toch was de gok van het herschrijven niet zo groot als je weet dat Ruth Joos de opleiding Woord aan het Conservatorium Antwerpen volgt, nadat ze in Leuven als germanist afstudeerde en Dirk De Lathauwer, romanist en teaterwetenschapper, reeds drie jaar succesvol het Germania-toneel leidde. Of ervaring echter ook succes betekent, daarover moest het publiek beslissen.

Sprookje

Tomek Tryzna's boek werd in 1988 geschreven en gaat de wereld in als de eerste echt postmoderne Poolse roman. Het verhaal wordt gevormd door de notities van een vijftienjarige meisje Marysia, die met de moeilijkheden van de puberteit wordt geconfronteerd en haar weg probeert te vinden in het leven. Meisjesdagboekverhalen, sprookjes, mites en fantasiëën komen uitgebreid aan bod. Maar onder de eenvoudige verhaallaag van de puberteit zitten veel zwaardere thema's. Tryzna levert commentaar op de veranderende Poolse maatschappij — deze laag wordt door fABULEUS niet echt uitgediept — en toont in de twee boezemvriendinnen van Marysia de tegenstelling tussen enerzijds de haast absolute hang naar het esthetische (Katarzyna) en anderzijds de noodzakelijke aanpassing aan de werkelijkheid (Ewa). Marysia zweeft tussen beiden in, niet werkelijk bekwaam een echte keuze te maken. Opgroeien, met vallen en opstaan, blijkt geen evidentie en uiteindelijk eindigt het verhaal van Marysia dan ook in leegte en sinisme.

Deze zeer literaire tekst, niet bepaald

makkelijk toegankelijk, vormde de uitdaging. Wat in de bewerking van fABULEUS vooral in de verf wordt gezet, zijn de machtspelletjes van aantrekking en afstoting, en het voortdurend verspringen van de herkenbaarheid van de puberrealiteit naar de fantasiewereld, die steeds geschrift dreigt te worden. En gek word je er soms wel van.

Badmuts

Het regisseursduo houdt van een heel snelle opeenvolging van uiterst verschillende scènebeelden. Het ene moment vind je Marysia wiegend op een schommel, gevangen in het licht van één enkele spot en verkondigt ze grote waarheden van het leven. In een daaropvolgend ogenblik hoor je haar in een andere, vaag verlichte uithoek de grootste fantasieverhalen vertellen. Spel en realiteit, licht en duister, wisselen elkaar in een razend tempo af, wat soms voor het publiek een beetje vermoedend werkt.

Zoals het een postmodern verhaal past, zijn de teksten gewoon aan elkaar geplakt zonder er echt een duidelijke eenheid van te maken. Elk fragment vormt een aparte eenheid. Zo is er bijvoorbeeld de leuke scène waarin Marysia met Ewa voor het eerst op tocht gaat, samen op de motto. Ewa opent voor Marysia een nieuwe, materialistische wereld. Op de scène zien we twee meiden uitgedost met badmuts, veel te grote zonnenbril en leren jas, zich aan elkaar vastklampend op een denkbeeldige motto springen. Met twee haardrogers als handvaten, scheuren ze denkbeeldig door de straten van hun sprookjesland. Het waaierende haar en de wilde muziek *Highway to Hell* van AC/DC zorgen voor het extra grappige effect.

Betoverd

Mooie scènebeelden creëren, is reeds langer het handelsmerk van Dirk De Lathauwer. Het pure teaterbeeld vormt schoonheid aan sich zonder dat er zelfs spel bij moet komen. Ook nu gaat het regisseursduo binnen elke scène op zoek naar die mooie beelden. Een meisje tussen allemaal kleine diskobolletjes die glitteren als duizenden sterretjes, een donkere scène met alleen het lied van Raymond van het Groenewoud; er zijn talrijke mooie beelden op te noemen.

Naast het maken van mooie beelden,

(foto © Vera Cammaer)

dient er ook nog geakteerd te worden. De hoofdactrice, gespeeld door de zeventienjarige Sofie Palmers, is een jonge meid, die blijkbaar wat van puberteit afweet, want ze kan een prachtig *Meisje Niemand* op scène zetten. Ze is het enige meisje dat geen duidelijk karakter toont, ondoorzichtig blijft voor het publiek, naast knappe meid Ewa en de speciale Katarzyna. Maar net door haar neutrale expressie is ook zij het enige meisje dat werkelijk een meisje niemand kan spelen. Samen met de drie meisjes is ook Andy Berger op scène aanwezig. De zestienjarige zorgt voor de lichte noot binnen het geheel. Hij is een soort manusje-van-alles, dient tal van uiterst uiteenlopende tijpetjes op scène te zetten en slaagt hier meestal ook in. Een jong en luchtig spel. En lucht heeft de voorstelling nodig. Door de zware, snel afwisselende passages en de vele teksten, die gepaard gaan met

een kaleidoskoop aan kleuren, emoties en gebeurtenissen, is het nodig dat het publiek soms eens gewoon achterover kan leunen en een luchtig spel ziet.

Achteraf vertelde een jongen uit het publiek dat hij betoverd was en alles voor hem zo herkenbaar had geleken. Een vrouw herkende dan weer vooral haar eigen kinderen en eigen zotte jeugdijaren. Anderen moesten het minder van de herkenningsfunctie van het verhaal hebben maar wel van de beelden en voor nog anderen was ze gewoon te lang. Oftewel, een kaleidoskoop aan meningen. De voorstelling is vooral jong en dynamisch en heeft potentieel.

Kim Neuskens

De voorstelling is nog te bekijken op 5, 6 en 7 mei om 20 uur in de teaterstudio Artforum, Stapelhuisstraat 13d. Reservaties: 016/22 78 55.

Kafka als stripverhaal

Dat studeren niet altijd met boeken en lesnota's te maken heeft, mochten dertien studenten Kulturele Studies aan den lijve ondervinden. Voor hun eindpaper over identiteit moesten zij een tentoonstelling in elkaar boksen over een stripadaptatie van Franz Kafka's *Das Schloß*. Vanaf vrijdag kan je die tentoonstelling bezoeken in de centrale bibliotheek van de universiteit.

Hun eigenlijke opdracht ging over het werk van Olivier Deprez, een jonge Brusselse kunstenaar, naast een didactisch gedeelte over het fenomeen van de literatuuraanpassing naar andere kunststakken. Zo vonden ze sporen van opera-, teater- en stripbewerkingen van *Het slot* van Kafka. Daarnaast wordt ook wat uitleg gegeven over de grafische technieken die Olivier Deprez toepast in het maken van zijn stripplaten. Deprez is lid van het tekenaarscollectief Fréon en dus ook aan hen wordt aandacht geschonken in de galerij (het gedeelte van de centrale bib naast de inkomhal).

De prenten van Deprez, die stuk voor stuk afdrucken zijn van houtgravures, worden getoond in de volledig verduisterde tentoonstellingszaal van de bibliotheek. Naar verluidt zijn de prenten op weinig orthodoxe wijze bevestigd op zwarte houten zuilen.

(mvs)

De tentoonstelling 'Kafka in de stripwereld' is gratis te bezichtigen, vanaf vrijdag 5 mei in de centrale bib op het Ladeuzeplein 21. Openingsuren: van 9 tot 19 uur.

Grand Café La Royale
het eet-, praat- en leescafé
tegenover het station in Leuven

dagmenu en à la carte, snacks, ijsjes
en ... tapbieren en groentesappen, warm en sterk en ... elke dag diverse (inter)nationale dagbladen, tijdschriften en ...

elke dag open tot 1 uur 's nachts

Gezocht: Themakotters

Ben je sociaal? Heb je zin in een kot anders dan alle andere? Hou je van organiseren? Dan is dit misschien iets.

Dit jaar organiseerde Themahuis Inamo tal van creatieve activiteiten: improvisatietoneel, maskers, trip-hop-fotografie, experimenteel schilderen. Volgend jaar gaan enkele themahuizers verder met een nieuw thema: levenskunstzinnig. Er komen een aantal kamers vrij. Nu is het zo dat er te veel kandidaten zijn voor één themahuis en te weinig voor twee. Sociale Raad stelt namelijk voor een tweede themahuis op te richten in een andere gang van residentie Sint-Catherina. Het thema van dit tweede themakot is vrij in te vullen. De twee themahuizen zouden nauw kunnen samenwerken.

(nvl)

Geïnteresseerden kunnen een mail sturen naar Marijn.DeVriendt@student.kuleuven.ac.be of gewoon eens binnenspringen in themakot Inamo, Halfmaartstraat 19.

kolofon

Veto
 's Meiersstraat 5
 3000 Leuven
 Tel 016/22 44 38
 Fax 016/22 01 03

Jaargang 26
 Nummer 29
 2 mei 2000

Ver. uitg.: Peter Mangelschots
 Hoofdredaktie: Bart De Schrijver
 Redaktiesekretaris: Peter Mangelschots
 Redaktie: Stijn Bovy, Marie-Anne Dedeurwaerdere, Filip De Keukeleere, Margo Foubert, Loes Geuens, Joost Helsen, Diederik Vandendriessche, Pieter Van der Aa

Doka: Jimmy Debruyne, Steven Van den Eede

Medewerkers: Nikolas Cloet, Ward Daenen, Annelies Decat, Sin Declerc, Caroline Leysen, Kim Neuskens, Wouter Van Houtte, Nathalie Van Leuven, Matthieu Van Steenkiste, Tom Van Wauwe

Layout en vormgeving: Dirk Bernard, Marie-Anne Dedeurwaerdere, Filip De

Keukeleere, Bart De Schrijver, Margo Foubert, Loes Geuens, Katrien Hofkens, Peter Mangelschots, Steven Van den Eede, Steven Van Dessel, Tom Van Wauwe

Dtp: Dirk Bernard, Filip De Keukeleere, Loes Geuens,
 Spelling: Filip de Keukeleere
 Eindredaktie: Bart De Schrijver, Margo Foubert, Nathalie Van Leuven

Assistentie-eindredaktie: Peter Mangelschots

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>

e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be
 Zetwerk en publiciteit
 Allaset Leuven (016/22.04.66)

Drukkerij: Kempenlahnd (Herentals)

Oplage: 9000 eksemplaren

ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen

Studenten: 250fr/6,20 e; niet-studenten:

350fr/8,68 e; buitenland: 700fr/17,35 e;

steun vanaf 1000fr/24,79 e; over te

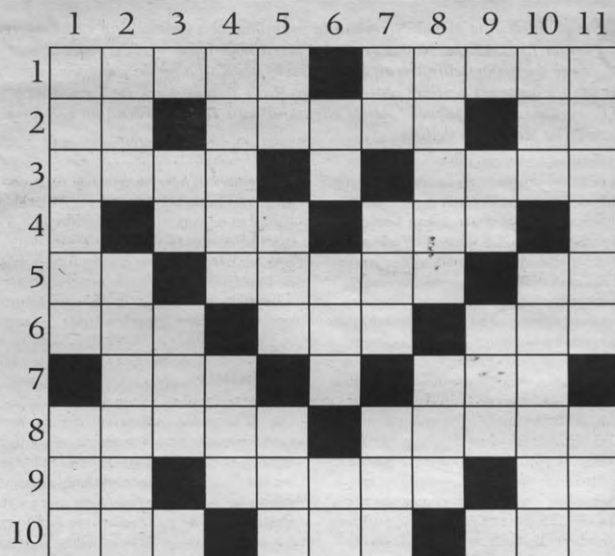
schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redactievergadering

iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

kruiswoordraadsel

Horizontaal — 1 Engels zeevaarder — Bijbelse berg 2 Voedingsmiddel — Afgezant van God — Familieid 3 Deel van een wiel — Betrekking 4 Geitenbaardje — Europeaan 5 Landbouwwerktuig — Reeks, hoop — Pers. vnv. 6 Deel van een ui — Symbool van de wijsheid — Kreet 7 Ontkenning — Bosje haren 8 Italiaanse rivier — West-Germaanse oppergod 9 Muzieknoot — Roofdier met zwenvliezen — Muzieknoot 10 Sprookjeswezen — Sportterm — Hemellichaam.

Vertikaal — 1 Vlaamse rivier — Oppervlaktemaat 2 Meisjesnaam — Lang, plat roeiboortje 3 Spil — Kleine rolsteen 4 Drank bereid van gegiste melk — Het bewust denkende ik 5 Voegwoord — Biljartstok — Kunstwerk 6 Japans bordspel — Bedrukt, mismoedig — Voorzetsel 7 Voorzetsel — Opstootje — Bindende regel 8 Boek met lege bladen — Oude lap 9 Romeinse munt — Opperwezen 10 Familieid — Titel van de Japanse keizer 11 Soldatens — Geestelijke.

Door Filip De Keukeleere

Determine your direction

One movement of a butterfly can cause a storm on the other side of the world. This is - in brief - the Chaos theory, which illustrates that in some cases small actions can have overwhelming results. And that apparently simple decisions you make now, can have a significant effect on your future.

One of those decisions concerns your career. What kind of job fits you best? Which company offers you the most promising perspective? Where do you get the support, tailored to your needs? Where can you make a difference right from the start? Here's is your chance to find out what it's like to be part of a dynamic, fast-moving, multi-billion dollar business. An internship is a great way to experience work in practice. Procter&Gamble offers national and international management experience before graduation. A paid internship where you can try us out, where you can spread your wings and determine your direction. Contact us for more details.

National and International Internships

in France, Germany, Italy, United Kingdom, Ireland, Belgium and the Netherlands

Contact: Lisette Bracke,
 Temselaan 100, B-1853 Strombeek-Bever
 02 456 48 82 | recbelgium.im@pg.com

Procter&Gamble
 Spread your wings

www.pginternships.com

?

zoekertjes

Gratis paletten te verkrijgen op de 's Meiersstraat 5.

Jeugdhuis Sojo zoekt een voltijds permanent verantwoordelijke (m/v) voor indiensttreding op 1 augustus 2000. Kandidaten dienen in aanmerking te komen voor een DAC-statuum (A2-nivo, minimum één jaar uitkeringsgerechtigd werkloos). Taken: algemene coördinatie van de jeugdhuiswerking en administratie. Ook weekend- en avondwerk. Schriftelijk solliciteren met cv voor 1 juni. Jeugdhuis Sojo vzw, Eén Meilaan 35, 3010 Kessel-Lo. Meer info: Jeroen Eerdekes 016/25.60.88

De Kiwi zoekt nog altijd een lief zeg de Keukie.

Chinees van Cité 5.2 zoekt Japanse om samen een restaurant te beginnen.

Liesbethje, wat vind je nu eigenlijk van mij?

Ben ik te min, ben ik te min, omdat ik niet naar de les kom?

Keukie wordt binnenkort papa.

Keukie is de papa van Jurriaan.

Dat wist u nog niet hé!

Bibi, ik wil koning worden. Krijg ik nu mijn kado'tje?

Aan diegene die het aambelang: terugschrijven mag, e-mailen is mogelijk, eens langskomen kan, wederzijds respect moet! (Ondergetekend: de zoon van Bart).

Kris Roselle tikt met plezier al uw papers, eindwerken, enzovoort. Hof ter Bekelaan 12, 3020 Winksele-Herent, tel. 016/20.70.77.

Ode aan de Papa: ik zal volgens academijsjaar je vier hoogintellektuele pagina's iedere Veto opnieuw missen...

Het is één mei. Op die Dag van de Arbeid legt ons Bartje een marxistisch-leninistisch ei. En gij?

Eén mei. Een nieuwe lente, een nieuwe

fluit. Waarmee je stukken verder spuit.

Eén mei. Dag van de Arbeid. Veto heeft het geweten en zweet bloed, inkt en tranen.

Dominiek nique nique... la vérité.

Liever tuig dan afgetuigd.

Ik wil maill!

Een grote dikke poes sprong een beddenplank in twee. Ach zou je er niet van sidderen en van beven? 't Was een poes, van twee voet lang, met een minirokje en een zwembroeke aan.

Dit se di bericht: up deme tiende maien sollen wi to samende komen. wo dat to komende si, dat sollen wi an tiden berichten di.

Al wie dit vorige niet verstond behoort naar alle waarschijnlijkheid niet tot de uitgenodigden.

Of was figurant en heeft gewoon nooit goed opgelet. In dat geval mag hij of zij toch komen.

(Jurriaan:) yjchnz ygyiyyy (" cgy

Leve de eindpapers schilderen en timmeren. Zo zouden er meer moeten zijn.

Ik vind dat de eindredactie het zoekertje van Jurriaan moet laten staan.

Hij wordt immers ongetwijfeld ooit nog voorzitter van Sora. Of hoofdredakteur.

Die zelfverzekerde, bijna autoritaire blik als hij naar de stoel van Jörn wijst.

Gratis oorgetuigenkooördinatie te verkrijgen op Kura. Vraag naar Steven op het Stuc-onthaal.

Hoe moet je Nele T. opgeilen, vraagt Keukie zich hier af.

Thierry zou er wel weg mee weten. Hij heeft immers een neus gelijk Thorgal.

Wij wensen Nele T. trouwens veel sukses met haar eksamen van vorige week.

Dag Samira. Leest gij de Veto soms nog wel eens?

Overigens, Thierry: wat peinst gij nu, dat wij

u niet serieus gaan ondervragen?

Die Koerden hangen hier mijn keel uit, zeg seksie MF.

FAZE IS BACK.

Maar Nathalie vindt Akay wel knap.

Waar is de poster van Franz Kafka verdomme? Zo kan ik mij niet goed concentreren.

't Heeft wel niet met een beddenplank te maken maar hoe zit het met die poes van OSR?

KRINGRAAD RULES.

Zal ik alvast mijn lasso bovenhalen?

De zoekertjes zijn niet hetzelfde zonder de inbreng van postbode Moos.

Maar wie weet zit er nu eentje tussen van een postbode in spe.

Wie dit jaar in Veto twee maal dezelfde foto ontdekt (het jaaroverzicht in de Veto van volgende week niet meegeteld), krijgt een prijs.

Liefste mama, zeg niet ach mijn zoon ziet mij niet meer graag. Maar zet de dampende patatten en de spinosj maar al klaar. Want ik kom eraan.

Een zakke frieten.

De traditie wil dat de nieuwe redaktiesekretaris het haar van de oude knipt.

Waarom denkt ge dat Benny nu met een broske rondloopt?

Peter, ge zijt gewaarschuwd.

Waarom is er in Turkije een hele lading duiven afgeschoten?

Ze koerden...

Wie zoekt die vindt, wie schijt die stinkt. Uit ondervinding gesproken.

Stephan is een seksbeest.

Kringraadbabes rule.

En willen mail.

Om een cake te bakken.

Gezocht: thesis die zichzelf schrijft.

In Times New Roman 12 liefst en met anderhalve interlinie.

Te bezorgen op Kringraad, 's Meiersstraat 5.

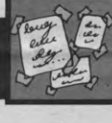
Op zaterdag 20 mei kan er weer gestand worden op de allerbeste muziek uit de jaren tachtig tijdens de "80's Party" in jeugdhuis Sojo. Begin 21 uur. Inkom gratis.

Beste Kris, u blijft mijn favoriete hoofdredakteur. Vele groetjes. Uw fan.

agenda

&

ad valvas

door Nathalie Van Leuven

DINSDAG

19.00 u **MUZIEK** Beiaardbespelingen Universiteitsbibliotheek.

20.00 u **FILM** New Harvest: 'Sue' van Amos Kollek: een jonge vrouw in New-York probeert zich in haar eenzaamheid overleidend te houden door toevallige, seksuele ontmoetingen, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

20.30 u **TEATER** Futur present: Barbara Vandendriessche speelt 'Een goede nacht' van Marsha Norman, in Vlamingenstraat 83, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.

22.30 u **FILM** New Harvest: 'Georgica' van Sulev Keedus: Estlandse sterk visuele film, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

WOENSDAG

14.00 u **FILM** Afrikaans Filmfestival: Bal Poussière: komedie uit Ivoorkust, in Film-museum, Vanderkelenstraat, 30, toeg. 50, org. Vlaams Filmmuseum -en archief.

20.00 u **FILM** Afrikaans Filmfestival: Bal Poussière: komedie uit Ivoorkust, in Film-museum, Vanderkelenstraat, 30, toeg. 50, org. Vlaams Filmmuseum -en archief.

vroegere opgave

N	O	Z	E	M	F	E	E	K	S
O	V	E	N	T	S	T	A	L	
R	A	T	M	A	T	S	P	A	
M	A	K	A	A	R	S	E	G	
L	A	N	D	L	O	P	E	R	
W	R	O	E	G	A	G	S		
A	B	E	L	L	T	E	N	T	
L	U	S	N	A	T	L	O	R	
E	I	R	E	B	U	S	R	A	
S	L	E	E	P	K	I	O	S	K

20.00 u **KONSERT** Kamermuziek door enkele muzikanten van het Universitair Symfonisch Orkest: Hoorntria van J. Brahms, Achtste strijkkwartet van Shostakowitch, in PDS, toeg. gratis, org. Herbert De Gerssem.

20.00 u **TEATER** Theater Malpertuis: 'Wachtend op Godot', in schouwburg, toeg. 450/350/250/150, org. Theater Malpertuis.

20.30 u **DANS** 'Triptiek' van Jérôme Bel, Grand Magasin en Stuart Sherman (artikel), in Brandweerkazerne, Vaartkom 12-14, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.

20.30 u **KONSERT** 'Mira Calix & Styrofoam': een combinatie van droans en geprogrammeerde beats, in Stuczaal, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.

DONDERDAG

20.00 u **MUZIEK** The Jazz Fudge Millennium Metaphors Tour: hiphop, in Silo, Vaartkom, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.

20.00 u **TEATER** Ro-theater: Guy Cassier speelt 'Kasimir en Karoline' van Ódon Van Horvath: maatschappelijk althoe liefdesdrama, in schouwburg, toeg. 550/400/250/385/280/175, org. Stuc.

20.30 u **DANS** 'Triptiek' van Jérôme Bel, Grand Magasin en Stuart Sherman (artikel), in Brandweerkazerne, Vaartkom 12-14, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.

20.30 u **TEATER** 'De Meisjeskamer' van Geertrui Daem, in de Redingenstraat 4, org. Reynaert Theater Malpertuis.

22.00 u **MUZIEK** Double U Groove, een covergroep met Belgische topmuzikanten, in Libertad, Munstraat 28-30, org. Libertad.

VRIJDAG

11.00 u **STUDIEDAG** "Vertrouwen als maatschappelijk kapitaal. Empirische toepassing", in Pellenberg, org. Centrum voor economie en ethiek van de K.U. Leuven en Impulscentrum Duurzaam Ondernemen van de Vlerick.

20.00 u **TEATER** Jongerenteater IABULEUS

speelt 'Meisje Niemand' (zie artikel), in teaterstudio Artforum, Stapelhuisstraat 13d. Reservaties: 016/22.78.55.

20.00 u **MUZIEK** Benefietkonsert: 'Koren Wodan Skalden en orgelpijpjes', in Kerk, O.L.Vrouw van Troost, Pakenstraat 65, Heverlee, toeg. 200/250, org. Kerkfabriek O.L.Vrouw van Troost.

20.30 u **TEATER** 'De Meisjeskamer' van Geertrui Daem, in de Redingenstraat 4, org. Reynaert Theater Malpertuis.

22.00 u **MUZIEK** Big Bill & Band, in Libertad, Munstraat 28-30, org. Libertad.

ZATERDAG

13.00 u **EVENEMENT** Punkoptreden Ulrike's Dream, met info over kraken en do-it-yourself, in HIRL, Van Monsstraat 6-8, gratis.

15.00 u **OPTOCHT** Roze zaterdag, voor holebi's, queers, anarchisten, ... Défilé vertrekt op de Place St. Catherine, daarna groot feest. Bijeenkomst aan de zwart-rose val.

20.00 u **TEATER** Jongerenteater IABULEUS speelt 'Meisje Niemand' (zie artikel), in teaterstudio Artforum, Stapelhuisstraat 13d. Reservaties: 016/22.78.55.

20.30 u **TEATER** 'De Meisjeskamer' van Geertrui Daem, in de Redingenstraat 4, org. Reynaert Theater Malpertuis.

ZONDAG

10.00 u **THEMADAG** tegen genetisch gemani-puleerde organismen in Namen. Met actie, debatten, picnic en feest. Info 02/219 58 89 of interstage@voilla.fr

19.00 u **MUZIEK** 2 Tsjechische en 2 Belgische groepen brengen verrissende gitaarmuziek, in Jeugdhuis Sojo, Eénmeilaan 35, Kessel-Lo, org. Orange Factory.

20.00 u **FILM** 'Sagai Sovjet!' van Dziga Vertog: de realisaties van de Sovjet van Moskou, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

20.00 u **TEATER** Jongerenteater IABULEUS speelt 'Meisje Niemand' (zie artikel), in teaterstudio Artforum, Stapelhuisstraat 13d.

Reservaties: 016/22.78.55.

22.00 u **MUZIEK** Jazz op zondag, in Stubar, toeg. gratis, org. Stuc.

MAANDAG

20.00 u **FILM** New Harvest: 'La vie sur terre' van Abderrahmane Sissako, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

20.30 u **LITERATUUR** Schrijverspodium: 'De tijd leest Rob De Graaf', in de Vlamingenstraat 83, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

22.30 u **FILM** Film: Sagai Sovjet! van Dziga Vertog: de realisaties van de Sovjet van Moskou, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

Bios

• 03/05 VerkiezingenTD, in Rumba.

Chemika

• 03/05 om 21.00 u: Kantus, in Bierstübe.

Eoos

• 03/05 om 20.00 u: Open vergadering, in Eoos-permanentie (fak Letteren).

LBK

• 04/05 om 19.00 u: Verkiezingen, in C300A.

Portulaca

• 04/05 om 17.00 u: Dag van de internationale cultuur. Latino, Arabische, Indische, Chinese, Ethiopische, Oost-Afrikaanse hapjes, drankjes, muziek en dans, op Hogeschoolplein.

VTK

• 04/05 Afzuij, in 't Elixir.

Begeesterende hiphop uit het vurige Luik: Starflam

"Starflam gevaarlijk voor het systeem? Ik hoop het"

Ze waren met zeven en ze kwamen van Luik. Vorige week donderdag maakten de rappers van Starflam de Silo onveilig om hun nieuwe cd *Bled Runner* aan de Leuvense hiphop-fans voor te stellen. Na de soundcheck maakten Balo en Fred even tijd voor wat free-style met Veto.

Veto: Twee jaar geleden kwam jullie eerste cd uit. Zijn jullie ondertussen geëvolueerd, in jullie teksten of engagement?

Fred: «Nee, dat blijft hetzelfde denk ik. Ondertussen stond het Belgische hiphop-wereldje niet stil. Brussel, Antwerpen, Gent, Luik, overall begonnen steeds meer groepjes dingen op te nemen.»

Veto: De band tussen jullie rap en de straten van Luik is blijkbaar zéér nauw.

Fred: «De straat is de realiteit. En voor ons is dat nu toevallig Luik, met al zijn sociale,

Balo: «Gangsta-rap is een zekere uiting van een realiteit die bestaat. Ik vind dat niet volledig negatief. Ik denk dat de moeilijkheden van de jongeren en de mensen in de getto's in die steden verschrikkelijk zijn. Sommige wijken van die grote steden staan soms in lichterlaaie. Het geweld dat de politie daar tegen die mensen gebruikt is echter nog erger dan het geweld dat je in de film ziet.»

Veto: Proberen jullie de stijl van de New York-squads te imiteren?

te kunnen uitbrengen, en op concerten te kunnen spelen, dat was vorige keer ook zo. Met Starflam hebben we alleen de bedoeling om te starflammeren, niet om een boys-band te worden. We proberen op ons nivo te blijven en daaraan geen afbreuk te doen omwille van commerciële eisen. Anders gaat het voor ons niet.»

Veto: Al die vijf rappers moeten hun zegje kunnen doen. Hoe schrijven jullie die teksten?

Balo: «Het is uiteindelijk de boodschap die telt. Wie wat rapt is niet belangrijk. We zijn samen Starflam. Deze vijf rappers hebben allemaal hun eigen invulling van een tekst, een eigen visie. Nu eens treedt de een op het voorplan, dan weef de andere.»

Fred: «We maken onze teksten gewoon tesamen. Als er iemand met een tof idee komt, dan vlammen we dat in de tekst, er is niet één of ander schema om onze teksten te maken.»

Psalmen

Veto: De Franse rap-groep Nic Ta Mère liep een veroordeling op voor hun dreigementen aan het adres van de politie. Gaan jullie ook zover?

Fred: «Kijk, wij zijn hen niet. Maar je moet weten dat er altijd wel iets sjokkerends zit in hiphop.»

Hoe merken jullie dat het publiek, de jongeren, de teksten écht begrijpen. Of komen ze alleen naar de concerten voor de muziek op zich?

Balo: «Dat hangt eigenlijk wel af van het publiek. Er zijn er die van de liriek houden, sommigen alleen van de samples of de melodie. De jongeren uit de straten van Luik bijvoorbeeld zullen sowieso meer aandacht hebben voor de teksten omdat die dikwijls gaan over hun concrete leefwereld.»

Veto: Fred, jij hebt in je prille jeugd jaren nog voor een punkgroep gespeeld. Wat is de band tussen punk en hiphop?

Fred: «Punk heeft dezelfde zoektocht als de hiphop. Het gaat altijd om hetzelfde: muziek willen maken die niet achter de hielen loopt van 'productievereisten' en 'geld', en die de informatie van de straat gebruikt. Vanuit diezelfde achtergrond is het eigenlijk vrij normaal dat iemand uit de punk naar de hiphop overstapt.»

Veto: Hiphop wordt vaak gezien als een muziekgenre dat gevaarlijk is voor het systeem.

Balo: «Gevaarlijk voor het systeem? Ik hoop het. Maar wat sommige mensen over hiphop ook mogen beweren, het zijn niet de jongeren die gevaarlijk zijn, maar het systeem zelf.»

Fred: «Trouwens, ik denk dat hiphop een alternatieve opvoeding is voor de jongeren. Het geeft informatie, zoals boeken, maar het spreekt jongeren dikwijls meer aan. Je kan het vergelijken met de blues, de muziek van de slaven, de psalmen en verzetsliederen die op die manier werden doorgegeven.»

Bart De Schrijver
Caroline Leysen

Hiphop vindt als 'zwarte cultuur' haar wortels in de Caraïbische muziek-, dans- en verteltraditie. Deze muziek ontwikkelde zich als straatcultuur bij uitsteking in de jaren zeventig in de zwarte Bronx-wijken van New York. Hiphop moest de jonge zwarte kansarmen een uitweg bieden uit de geweldspiraal van de bende-oorlogen die op de straat woedden. De hiphop kende vrij vlug veel bijval en het commerciële succes van enkele rappers, zoals Ice-T, Run-DMC en Public Enemy bleef niet uit.

Op die manier heeft de hiphop eigenlijk zijn subculturele en zelfs subversieve status gaandeweg verloren. Hiphop is geëvolueerd tot een complex cultureel fenomeen met eigen codes in taal, gedrag en kledij. Ook de muziek is erg geïndustrialiseerd: naast de underground kwam er een commerciële scene die zich nog weinig zorgen maakt om de oorspronkelijke uitgangspunten.

Jeugdhuis

In België ontstond geleidelijk aan ook een generatie rappers en squads, met namen als De Puta Madre, Rhyme Cut Core, en ook Nederlandstalige rapmuziek als ABN en het Hof van Commerce. Zo geschiedde ook in Luik, het *Chicago-sur-Meuse*. In het repetitielokaal van een jeugdhuis in de arme maar levendige arbeiderswijken van de staalstad, sloegen vijf rappers en twee scratchers enkele jaren geleden de handen in elkaar. In 1997 brachten ze hun eerste cd uit, met als bekendste nummer *Ce plat pays*. «Ce plat pays qui est le mien, qui lentement agonise d'un trop plein de haine et de convoitise.» De tekst, geïnspireerd door *Le plat pays* van Jacques Brel, bekomentarieert België tijdens de affaire Dutroux en de Agusta-affaire als «une démocratie à deux vitesses».

ekonomische en raciale aspecten. Zo beleven wij het. Die band met Luik delen wij allemaal. We zijn er geboren. En Luik is niet alleen *la ville ardente*, maar ook *la ville chaleureuse*.»

Veto: Is er een kontestatiekultuur in Luik?

Balo: «Is er een kontestatiekultuur in België? Ik moet wel zeggen dat Luik rijk is aan musici, enfants terribles, en kunstenaars van alle slag.»

Sinisme

Veto: In jullie teksten, zoals in *Ce plat pays*, zitten veel verwijzingen naar ekspliete politieke boodschappen en verzet tegen repressie.

Fred: «In Europa is de repressie toch nog minder dan wat je ziet in de Verenigde Staten, maar ook hier is er duidelijk repressie in de straten. De patrouilles in de wijken, de identiteitscontroles, je kan dat toch niet zo maar naast je neerleggen. Ook het sinisme dat overal aanwezig is in de samenleving willen we aanklagen. Elke dag hoor je wel over één of ander schandaal. Het is een sluipende ziekte die heel het land aantast.»

Veto: Hiphop wordt vaak gezien als een motor om negatieve gevoelens bij jongeren om te zetten in iets positiefs. Is de gangsta-rap daarentegen niet de versterking van die negatieve gevoelens?

Balo: «Wij kennen die stijlen goed. Op muzikaal nivo is er veel competitie met de Verenigde Staten. Maar voor ons is dat niet zomaar een 'immitation', maar een *starflamnation*. Het gaat niet om 'influence', maar om *starflamance*. En onze stijl en onze rap is gewoon de onze, want we zijn ons eigen, quoi.»

Veto: Vele hiphoppers zijn hun 'roots' vergeten. Ze gooien het volledig over de commerciële boeg en hun teksten zijn vaak heel burgerlijk.

Fred: «Bourgeois? C'est la merde, maar dat gaat ons niet aan en het is zeker niet op ons van toepassing. Er zijn zeker bepaalde tendenzen in de hiphop die de popmuziek trachten te volgen. Ze proberen de popmuziek in de hiphop te integreren.»

Veto: Jullie platenfirma Warner Music is een groot onderneming. Dreigt jullie onafhankelijkheid niet in het gedrang te komen, wegens commerciële eisen? Zo is het toch vele groepen vergaan?

Balo: «We waren voor Warner Music ook al bij een platenfirma. Op die manier willen we fondsen aantrekken om een plaat

